

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia
Brașov, piața mare Nr. 30.
Scrisorile nefrazate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.
INSERATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la ur-
mătoarele Birouri de anuțuri:
în Viena: M. Weiss, Heinrich
Schickel, Rudolf Moss, A. Oppelka
Nachfolger; Anson Oppelka, J.
Dannöcker, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein Bernas; în
București: Agenția Ilavus, Bu-
cureștii de România; în Ham-
burg: Karoly & Liebmann.
Prețul inserțiilor: o serie
garantată pe o săptămână 8 or. și
10 or. timbru pentru o publi-
citate. Publicități mai dese după
tarif și învoială.
Bețame pe pagina a 8-a o
serie 10 or. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(Număr de Duminică 3)

„Gazeta” iese în săptămânii.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
poștale din țară și din afară
și la dd. colectorii.
Abonament:
pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl. s. 24 cor.
Pe șase luni 6 fl. „ 12 ”
Pe trei luni 3 fl. „ 6 ”
N-rii de Duminică:
Pe un an 2 fl. s. 4 corone.

Nr. 14.—Anul LX.

Brașov, Duminică 19 (31) Ianuarie

1897.

Cașcavalul e dulce.

E lucrul naibii. Dacă cine-va se învață a se întinde meru la cașcaval și nimeni de nicăiri nu-i mai dă peste degete, în urmă crede însuși, că așa a fost scris în stele, ca al lui să fiă întreg cașcavalul și că nimeni nu are dreptul a se plânge, s'eu a-l trage chiar la răspundere, decât va mânca cu coje cu tot.

Așa a năvălit un noroc orb și pocit pe contrarii limbei și ai naționalității noastre. Scim și nu mai e nevoie să se explicăm, cum ei s'au atins aji de unul, mâne de altul din drepturile noastre, până când în cele din urmă am ajuns la stările păcătoase de astăzi, când nimic nu mai avem, ce ar fi rămas neatacat de ei și de lăcomia lor.

Și ce e mai ciudat, toate câte se pun la cale în contra noastră, se fac și se servesc în numele statului. Încătrău privim și pe unde ne învârtim, tot de stat dăm. Mai mult însă ne lovim de așa dișa limbă a statului.

Dacă ar vorbi cineva în Franța, Italia, ori Germania de limba statului, ar privi omenii la el cu mirare, căci acolo se înțelege de sine, că limba, ce se întrebuintează în viața publică a statului, trebuie să fiă limba, ce-o vorbesc poporațiunea lui. Insuși faptul, că aici în statul ungar se vorbesc de limba statului, dovedesc deci, că poporațiunea, ce compune acest stat, este de mai multe limbi și că prin urmare statul ungar nu este un stat național, ca cele amintite, ci un stat poliglot.

Nenorocirea cea mare, ce ne-a ajuns pe noi aici, nu este atât faptul, că în locul limbei latine dicasteriale de mai înainte s'a pus limba maghiară, ca o limbă viuă, cât mai mult împrejurarea, că această limbă a unui popor, ce este în minoritate

față cu celelalte, a fost declarată prin legea de naționalitate ca limbă a statului.

De aci vin toate relele și neajunsurile, de cari a trebuit și trebuie să suferim noi, naționalitățile nemaghiare.

N'ar fi așa decât Maghiarii nu s'ar privi ca cuceritori și singurii stăpâni ai acestor țări, și decât nu ar avea intențiunea și scopul de a-și înmulți și întări rassa lor prin contopirea popoarelor conlocuitoare de altă limbă. Așa însă faptul, că limba maghiară s'a decretat ca limbă a statului, a întărit numai pe Maghiarii în credința, că statul sunt numai ei și i-a încurajat în pornirile lor fatale de maghiarisare.

Și în Austria se folosesc în oficiile înalte ale statului și la justiție în instanțele superioare limba germană, d'ér pentru aceea ea nu este introdusă și recunoscută ca limbă a statului. Partida centralistă germană ar fi dorit așa ceva, d'ér cu un asemenea plan n'a putut isbuti nicidecum, din simpla cauză, că celelalte popore, care au fost mai mult favorizate de împrejurări decât noi cei de aici, n'au suferit să fiă puse sub jugul unei limbi a statului, care, odată declarată astfel și pusă în spinarea lor, ar fi ajuns cu încetul să amenințe și să cutropescă celelalte limbi și astfel să facă cu neputință egala îndreptățire, prevădută în articolul 19 al constituțiunei austriace.

Ce-i drept, și în legea de naționalitate se spune apriat, că cercul de competență al limbei statului se va estinde numai până acolo, până unde vor reclama neapărat această interesele administrațiunei statului. D'ér cine să hotărăscă marginea această, când stăpânirea și legislația era cu totul în mâna Maghiarilor, cari diceau și dică că statul e maghiar, că de aceea și

limba lui e cea maghiară și că, prin urmare, și mâinile și picioarele lui, și vederea și simțemintele lui, trebuie să fiă maghiare?

Nenorocirea cea mare a fost, că din capul locului toate s'au pus așa la cale, ca Maghiarii să aibă pretutindenți partea leului și ca celelalte popore să nu fiă reprezentate în dietă, unde aveau să se hotărăscă destinele țerei pe deoi de ani înainte. Românii au fost impedeți și paralizați prin lovitura, ce s'a dat Transilvaniei și drepturilor lor, ércelălalte popore nu s'au putut reculege la o energică și comună luptă, care să fi pus stavilă pottelor și lăcomiei maghiare.

Așa am ajuns astăzi, ca națiunile nemaghiare, cari compun în cea mai mare parte acest stat, să fiă privite ca străine și interesele lor cele mai scumpe și de viață să fiă călcate în picioare în tot locul și pe toate terenele în numele statului și a limbei lui.

Și așa va fi și va rămâne, pe câtă vreme aceste națiuni nu se vor deștepta din letargia lor și nu vor fi în stare a-și apăra cu mai multă tărie dreptul și a da contrariilor existenței lor tot-deuna peste degete, când se vor întinde prea tare la cașcaval.

Revistă politică.

Vulpoiul prins în sac. Săptămâna această a fost mare tărăboiu în dietă din cauza unui spionaj ne mai pomenit, de care s'a folosit ministrul-președinte Banffy, ca să lovescă în contrarii săi din opoziție. Nu s'a sfîit Banffy nici de învinuirea, că calcă secretul epistolar. I-au ajuns adevărat în mână pe cale necinstită nisce scrisori, ce s'au găsit în locuința, de unde s'a mutat cancelaria „partidei populare”. Banffy a cetit îndată una din aceste scrisori, subscrisă de deputatul Blascovich, ca să dovedescă, că Apponyiștii au lucrat mână în

mână cu omenii lui Zichy. Opoziția l'a fluerat și l'a huiduit pentru această purtare necuviinciosă și neiertată, căci o scrisoară nu e iertat să se folosescă în public, ba cel ce violază astfel secretul epistolar e pedepsit și de lege până la 3 luni închisore și 1000 florin amendă. Tras la răspundere, Banffy a trebuit să recunoscă, că n'a fost în drept să cetescă scrisoarea, ce nu a primit-o pe cale dreptă. Deputații opoziționali l'au cărăit din toate părțile, ca pe-un corturar, și unul a numit fapta lui chiar porcăria. Deputatul Blascovich vré să dea în judecată pe baron Banffy pentru violarea secretului epistolar. O gazetă din Viena dice, că fapta lui Banffy e o neghiobiă fără părechia, care face de ris liberalismul unguresc și-l periclităză chiar.

Ministrul Muraviev la Paris. Intemplantă cea mai însemnată din afară în săptămâna această este *visita ministrului de externe rusesc Muraviev la Paris*. Ministrul rusesc a sosit în Paris Joi dimineță și a fost primit cu mare cinste. La 11 ore dimineța a cercat el pe ministrul de externe Hantaux, érá după amiazi la 3 ore pe președintele Republicei Faure, pe președinții camerei și senatului și pe ministrul-președinte Meline, cu care însă nu s'a putut întâlni, de-ore-ce acesta era ocupat în cameră. Cu președintele Republicei a avut Muraviev o convorbire intimă, care a durat un cés întreg. La amiazi s'a dat în onorea lui Muraviev un prânz la ambasada rusescă. La acest prânz a luat parte și ministrul de externe frances. S'era s'a dat o cină la președintele Republicei, la care au luat parte, afară de ministrul rusesc, toți ministrii francesi, președinții camerei și senatului, mai mulți generali și ambasadorul rusesc împreună cu întreg personalul ambasadei. Din Paris noul ministru rusesc va merge la Berlin, unde va conveni cu cancelarul german și probabil și cu împăratul. Acesta îl va primi séu în Berlin, séu în orașul Kiel.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

O vizită la ministru.

Dia tragi-comediile vieței, de Stan Pățitul.

(Fine).

Când ajunsei acasă, ai mei mă așteptau cu toții, căci era vremea prânzului. Săftica tocmai isprăvisse de uns cu lac papucii mei cei vechi, cari acum străluciau, de-ți luau vederile.

„Ei' vii odată cu fracul?“, mă întrebă d'énca cu nerăbdare, „că étă, toate celelalte sunt gata“.

— „Lasă-l la ciurile frac, că nu mă mai duc la nici o vizită!“ Și îndată îi spusei, ce pățisem, și hotărîrea, ce o luasem.

„Așa sunteți voi bărbații“, grăi d'énca cu ore-care asprime. „Îndată ce înteminați vre-o greutate, vă perdeți sărita. D'ér omul cu inimă nu se lasă așa, cu una, cu două!“

— „D'ér îți spun, că nu vréu să mai sciu nimic nici de institut, nici de slujbă, nici de nimic. Mai

bine hamal séu tăietor de lemne, decât să mai alerg nebun după o blăstêmăție de frac!“

„Ți-e lesne ție să te faci hamal séu tăietor de lemne; d'ér ce m'oiu sci face eu cu ăste un-spre-dece guri, ce stau deschise în jurul nostru, de t'ei strica cu șeful și-ți vei perde postul?“

Argumentul cu cele un-spre-dece guri mă înmuia cu totul. Era prea real, prea intuitiv, ca să nu-l pot înțelege.

„Ei bine, d'ér ce să mă sciu face, Săftico dragă?“

— „Să nu-ți perdi curajul, căci scii vorba bătrânescă: Omul cu inimă se sbate ca pescele pe uscat și 'n cele din urmă tot isbutesc!“

„Da bine, Săftico, și pescele se sbate, cât se sbate, și în cele din urmă, decât nu dă de apă, trebuie să-și dea ortul popii. Așa și eu...“

— „O, puțin credinciosule! trebuie să-ți dică și eu, ca odinoră Mântuitorul Christos lui Petru. Ecă, eu sunt un cap de muiere și nu mă las,

D'énca teresce, până nu te-oiu vedé cu frac, să sciu că pui în mișcare întreg orașul!“

„De, Săftico, fă cum crești tu, că e mai bine; d'ér eu îți spui, că nu mai fac un singur pas pentru frac“.

Și Săftica, fără a perde vreme și întocmesce o întregă vânătoare, un întreg plan de războiu pentru aflarea hainei atât de mult căutate. Ea face un pomelnic complet al tuturor rubedeniilor de sex masculin din oraș: unchi, veri, cumnați, nepoți etc. etc., despre cari putea presupune măcar, că ar ave vre-o codă de frac. Și împărțindu-i pe toți după strade, îndată și pune în mișcare o adevărată „expediție cruciată“ pentru căutarea hainei fatale. Ostașii acestei expediții erau servitorea împreună cu toți copiii și copilele noastre, mai mari de șese ani. Fiă-care avea să apuce pe câte o stradă și intrând la feluritele noastre nemuri, să spună, că ne-am închinat cu sănătate și le rugăm, decât au cum-va un frac de prisos, séu cel puțin, care nu le face

aji trebuință, să aibă bunătatea a-l împrumuta tatei, căci la cinci p. m. trebuie să m'ergă la ministru.

Eram foarte curios, să ved, ce rezultat va ave planul acesta ingenios al „consorței“ mele.

D'ér să vede tréba, că 'n diua aceea toți ai casii sărisem din pat cu piciorul stâng, căci una după una veniau „iscódele trimise în Canaan“, după-cum își numise iubita mea Săftică prepelicarii, — fără nici o ispravă.

„Unchiul, v'érul, cumnatul, nepotul cutare și cutare se închină cu multă sănătate și-i trimite vorbă tatei și mamei, că ori n'are frac, ori îi trebuie și lui deséră la vizită“.

Lipsa această de rezultat pare-că descurajase și pe biata Săftica. Fără să dică o vorbă, se duse în bucătărie, să aducă mâncarea pe masă, și când veni cu castronul aburind, nu sciu, pare-că ochii ei erau umeși și roșii.

Ne aședărăm la masă îngrijați. Un nor greu pare-că se lăsase asupra casei noastre. Copiii și copilele,

Din Africa ostică se trimite în Italia scirea, că Dervișii (Mahdiștii), cari înaintaseră spre posesiunile italiene de acolo, au părăsit tabăra lor întărită dela Amideb și au început a se retrage, parte din cauză, că Italienii au stricat fântânile din ținuturile prin care înaintasea, parte din cauză, că au fost atacați de seminiile prietene Italianilor. Cu toate acestea unul din cele mai însemnate jurnale italienești susține, că Italienii vor trebui să renunțe dela orașul Kassala și să reducă colonia lor Erythrea din Africa.

Țarul bolnav. Din Petersburg se telegrafază unei foi însemnate din Hamburg, că călătoria Țarului și a soției sale la Roma și la Londra proiectată pentru finea lui Aprilie se va amâna pe timp nehotărât; de asemenea se va amâna și visita Impăratului nostru, a Impăratului nemțesc și a Președintelui Republicii franceze, din pricină, că părechia împărătească rusă nu se simte bine cu sănătatea și are lipsă de odihnă.

Un proces pentru „agitația” pertractat a doua-ora.

În 24 Ianuarie s'a pertractat înaintea tribunalului r. din Alba-Iulia pentru a doua oară procesul pentru „agitația” intentat în contra d-lor: Vasiliu Morariu paroh în Poiana (lângă Aiud), Crucianu Simu învățător în Ciufud, și Ioan Simu tot din Ciufud, acum teolog de an. III în Blășiș, acușai toți trei pentru-că ar fi cântat cu tinerimea în școala din Ciufud „Deșteptă-te Române” și „doina lui Lucaciu”.

Sentința adusă la pertractarea dintâi, ce s'a ținut în 24 Sept. a. tr., a fost anulată din partea tablei r. din Clușiu, care a dispus să se facă o nouă pertractare, deoarece mărturisirile gendarmilor, singurii martori la aceea pertractare, erau contradicțoare.

La pertractarea de-a doua însă s'au întâmpnat și mai mari contradicții și necorectități. Patru martori români, vrând să dovedescă nevinovăția acușailor, nici nu au fost admiși la jurământ. Gendarmii au recunoscut, că ei nu știu românește și nu cunosc cântările; numai unul dintre ei, cu numele Răcz, înțelege limba română, dăr și acesta, după cum vedem dintr'un raport al „Tribunei”, trebuie că e un mare prost; el a ținut, că „Deșteptă-te Române” și „doina lui Lucaciu” sunt tot una și oă se cântă amândouă în același fel! Și mărturisirea unui astfel de hăbuc a fost de ajuns, ca tribunalul să exprime pe baza ei o sentință!

Înzadar d-l avocat din Alba-Iulia, Rubin Pătița, ca apărător, a arătat cu cele mai puternice dovezi, că tot procesul e neintemeiat, că „Deșteptă-te Române” nu este o cântare oprită, că fasionările mar-

torilor acușatori sunt contradicțoare etc. etc., toate acestea n'au ajutat nimic. Când acușaii români voiau și ei să țină ceva pentru apărarea lor, mereu li-se striga „să tacă”, ba la confruntarea martorilor, președintele a poruncit anume gendarmului Răcz, ca să țină unui martor român că „minte”, care poruncă gendarmul a și ascultat'o.

Veți bine, că după toate astea nu pute să urmeze, decât osândire. Au și fost osândiți toți trei acușaii tocmai în același fel și la aceleași pedepse crude, ca și la pertractarea dintâi, anume: d-l paroh V. Morariu la un an și jumătate temniță de stat și 300 fl. amendă; d-l învăț. Crucianu Simu la un an închisoare de stat și 200 fl. amendă, ér d-l teolog Ioan Simu la 6 luni temniță de stat și 100 fl. amendă! Astfel de pedepse în casuri aneloge nu se mai dictază dără nici într'un stat din lume; nici în statul stăpănit de Unguri nu seim să se fi exprimat când-va asemenea sentințe „pentru agitațiune”. decât numai față cu Românii, măcar că Românii nici nu provocă pe nimenea la revoluția, nici nu sparg cu pietrii opetele și ferestrele nimănu, cum fac Ungurii și Jidanii.

Așa se măsură ați dreptatea în „țera lui Pap János!” S'a făcut și acum recurs contra acestei judecări. Resultatul îl vom vedea.

Urmărilor beuturilor spirituoase.

Am vădut în rëndul trecut, cum face, cum contribuie beutura de vinars, cum debilitază ea simburile productivității și cum ucide pe nou născuții, cari vęd lumina țiiilei cu germinalele stricăciunei în cõpșele lor.

Ca să ne putem da sēma, ca să pricepem, cum se face acea lucrare destructivă, trebuie să scim, ce e vinarsul?

Cea mai bună definițiune ni-o dă însuși numele lui: *Vin-ars*. Dēcă am avē de exemplu pâne-arsă, carne-arsă, fasole-arsă, cine ar mai fi găgăușul, care se vrē a mânca acele arsuri? Dăr definițiunea nu e completă, pentru-că ea nu ne arată desul de bine calitatea obiectului, pe care vrem să-l botezăm. Vom țiie dăr, că vinarsul e o beutura iritătoare, ucigătoare.

Ca să probăm, că vinarsul e beutura, nu e de lipsă, fiind-că despre acesta suntem convinși toți. Mai greu și nu prea greu ne va fi a demonstra, că e iritătoare și ucigătoare. Acesta cei ce nu au beutură odată vinars, rosol, cogniac etc. nu o vor pricepe așa ușor, ca cei ce bēu aceste lichide când și când, sēu în toate țilele.

Am mâncat prea mult, sēu am

mâncat niscari bucate anevoiă de consumat, cum ar fi lardul, cașul, brēnza, mazērea, fasolea, varza, gățite cu carne rēncedă, sēu nu deplin fierte; sēu ne-am încărcat stomacul cu mere, pere, prune nefierte, castraveți cruți și — bine să notăm — după ce am mâncat vre-una din aceste bucate, — toate fõrte bune în mēsură potrivită — nu facem o mișcare, nu ne apucăm de un lucru, care să pună tot corpul în mișcare, întocmai ca mōra sēu rōta mōrei, care, dēcă nu are apă, sēu abur destul, stă pe loc, se înecă și nu mai mișcă. așa face și stomacul nostru; neputēnd fierbe și consuma acele bucate crude și grele, stă pe loc, ér noi începem a căsca, a ne muia și simțim fiorii în tot corpul. Luăm în astă stare, care pōte deveni periculoasă, un pāhăruș de vinars, sēu cogniac; acesta ne irită stomacul, care sub greutatea poverii, ce i-o încărcasem, se obosise și se oprise în funcționarea sa, făcēndu-l să încēpă din a lucra.

Inchipuiți-vē un animal, fiă domestic, fiă sēlbatic, sēu chiar un om, care șede, stă tăvălit pe ierbă verde, sēu tolănit pe-o laviță sofa, ori alt loc de odihnă; inchipuiți-vē, că vine un alt animal, sēu om din o direcțiune opusă, pe care cel ce zace și se odihnesce nu-l vede, nu-l simte până ce acesta îl înboldesce cu cornul îl mușcă sēu îl lovesce cu o nua. Ce se întâmplă atunci? Animalul sēu omul, care sta liniștit, în urma loviturii, trāsare, se deșteptă, se scōlă și sēu se sărută cu cel ce l'a lovit, sēu se incaieră la bătaia, sēu cel puțin la niscari injurături.

Precum în cazul de față animalul sēu omul se irită, tocmai așa se irită și stomacul îngreunat cu bucate greu de mistuit și începe a lucra.

În asemenea casuri vinarsul e bun, e adevurată „apă de viață” sēu *aqua vitae*, cum l'a botezat inventatorul lui. În ori-care alte casuri luat și beut, cu măsură fără măsură, cum îl bēu omeni noștri, e stricăcios și ucigător, să vedem pentru-ce:

Probat odată, că vinarsul irită stomacul, e probat, că e stricăcios sănătății; tot ce ne irită, ne supēră, ne scōte din starea regulată, din echilibrul corpului și sufletului nostru, e nu numai stricăcios, ci de multe-ori periculos de mōrte pentru sănătatea noastră. Avem mii și mii de exemple, care ne arată, că cutare a murit de bucuriă, cutare de supērare, cutare de irică, cutare esaltat și toate acestea provin din iritațiune.

Spuneți-mi, pentru ce o sfōră, fiă cât de subțire, întindēndu-o lin și încet, nu o putem rumpe, ér smāncindu-o cu forța și iute, o rupem îndată? Așa e și cu viața și cu sănătatea noastră. Cine o scie ținē și conserva cinstit, cu bun și regulat traiu, e bună, e lungă, e plăcută; cine, din contră, o irită, o espune la toate relele, la toate fortunele, fără vre-un scop, ci numai din nesciintă și ore-cum de resfătat o periclitază, o espune la fel de fel de rele bōle, din cari urmēză mōrtea fără veste și prea timpuriă.

Cumcă din beutura de vinars pot și în adevēr provin atâtea rele, bōle și mōrte prea timpuriă, vedem în toate țilele. Cred, că fiă-care dintre noi va fi audīt, că în cutare om s'a aprins vinarsul. Luați un spirt de 90—95 grade, din care se face vinarsul sēu rachiul, ce-l bea lumea astăți, turnați o picătură pe-o rană și veți vedē, cum ustură, cum arde; turnați o altă picătură peste o masă, ori scaun lustruit sēu poleit și veți vedē, că colōrea atinsă și-a pierdut fața, s'a albit.

Eu cred, că tot asemenea efect are și în stomac, pe care iritându-l în toate țilele, îl distruge, făcēndu-l neapt de a-și îndeplini datoria, și îndată ce stomacul e stricat, e pace bună de totă bucuria vieții și ne apropiăm cu pași repeți de mōrment.

Unii Doctori învățați au început a crede, că scaunul minții sănătoșe nu sunt creerii, ci stomacul; și eu sunt aplicit a-le da credēmēt, nu numai pentru-că cei vechi au ții *„mens sana in corpore sano”*, ci și pentru-că omul bolnav nu are voiă și plăcere de nici un lucru, și dēcă se silesece și lucră ceva, tot-dēuna greșesce și toate le face rēu și pe dos.

Deci cine doresce să lucreze bine, să caute să fiă sănētos, și cine vrē să fiă sănētos, să nu-și irite și strice stomacul, și cine le vrē pe toate acestea, să nu bea vinars.

I. A. Severu.

Feriți-vē de șarlatani!

Din comitatul Solnoc-Dobēoa ni-se scie, că în luna lui Decemvre a umblat prin mai multe comune romānești din părțile acelea un mișl de Jidov, promițēnd omenilor, că le va căștiga împrumuturi de bani cu percente eftine (6 fl. la sută). A cutrierat comunele Cristur, Coldeu, Caianul-mare, Caianul-mic, Spelmezeu și mai scie Dumnașeu câte alte comune, înșelānd dela mulțime de omeni cambii (polițe) și câte

care altă-dată erau numai gură și voie bună, acum amușiseră cu toții.

Nu se audia alt-ceva decât țângănitul lingurilor, ce se atingeau de farfurii; éră după ce isprăvirăm cu fertura, încetă și acesta, lāsānd să rēsune numai tic-tacul monoton al orologiului de pārete.

Pare că eram la o pomană.

Dintr'odată Ghigoraș cel de patru ani (după-cum îl numiam cu toții), care se uita cu limba în mână spre ferēstra dela spatele mele, intrerupse tăcerea, strigānd cu vorba sa peltică: „Uite, tată, ce fel de uoc (roc) e colō la felēstră!”

Privirile tuturor se întōrseră spre partea, în care arēta Ghigoraș. Mē întorsei și eu, și când colō ce se vęd?... Un frac, pe care-l scuturam o servitoare pe ferēstra deschisă din etagiul casei, ce se află peste drum dela a noastră.

„Cine șede acum împotriva, în etagiul de sus?” întrebai eu pe soția mea, care se uita și ea, ca și mine, spre casa dimpotrivă.

— „Ce, nu scii încă?... Este

judele pensionat Paragraf, care s'a aședat de douē sēptēmāni în orașul nostru”.

„Și l'ați vędut care-va vre-odată?”

— „De vędut l'am vędut, dăr n'am vorbit încă nici cu el, nici cu nevastă-sa. — Dăr, bine că-mi aduc aminte!... Nicușor al nostru e prietin bun cu băieții judei. N'ar fi bine ore să întrebăm, de cum-va își pōte împrumuta fracul, — căci nu cred să mērgă el, ca pensionar, la ministru la visită”.

Și îndată Nicușor și alērgă la noul vecin dimpotrivă. Nu trecură cinci minute și étă-l intrānd în odaie cu aer triumfător și cu fracul pe mână.

Va să țiiă, talentul de observare al lui Ghigoraș și legăturile de prietinie ale lui Nicușor ne scāpaseră din încurcătură!

Sfērșirăm prāndul cu veselie ca de obicei, și după masă și intrai în odaia mea de durmit și totodată și de toiletă, ca să mē îmbrac de visită.

Băteau patru ore, când eram cu totul gata. Mai arunca încă o privire în oglindă și apoi eși în odaia cea mare, unde mē așteptau ai mei cu toții cu cea mai mare nerăbdare.

Un strigăt de bucurie însoțit de risete și de plesnituri în mână (ca să nu ții aplause) mē întâmpină.

„Uite tata cu codă și cu urloiu în cap!” Și strigătele de mirare și de bucurie nu mai voiau să înceteze. Băieții cei mici umblau să mē apuce de cōdele fracului, ca să vadă și ei, ce comedie e acēsta; dăr Săftica îi dete frumūșel la o parte.

Umblam să și es din casă, trăgēndu-mi mânășile „de ginere”, când Săftica-mi aduse aminte, că spre sēră este cam rece și nu pot să es fără palton. Îndată și luai din cuier paltonul, pe care mi-l făcuse Forfecescu numai cu douē sēptēmāni mai 'nainte (și anume, mi-l făcuse ceva mai scurt, după cum se pōrtă acum); dăr, când să plec, nevasta observă, că cōdele fracului atāră de o palmă de sub palton. Se vede trēba, că

d-l Paragraf era ceva mai voinic ca mine.

„Nu e nimic”, ții nevasta; „desbracă numai nișel paltonul, ca să-ți prinđ cōdele dela frac cu câte un ac cu gămălie. Numai bagă de sēmă, când te vei desbrăca, să nu uiți a scōte acele”.

„Bine, bine, Săftico dragă!”

Și sărutānd pe frunte pe iubita mea jumătate, o luai spre locul de întēlnire destinat de șeful meu.

Cine era ca mine?

Nu-i vorbă, nu toate vestmintele, pe care le purtam, erau proprietatea mea; dăr ore nu fac și alții așa?... Căți umblă și se fālese cu lucruri străine, nu împrumutate în mod cinstit ca ale mele, ci căștigate cu totului tot pe altă cale. Nu trebuie să vęd gāndiți tocmai la „voinici codrului”, căci mai mulți voinici de acēștia trăiesc astăți prin orașe, unde ocupă pozițiile sociale cele mai onorifice!

III.

Nu sciu, avut-ați vre-odată fericirea, să luați parte la primirea

1 fl. 50 cr., dela fiă-care. Mișelul de Jidov a lucrat în ascuns, așa că preoții și învățătorii nici nu băgară de seamă, ca să-i potă povățui pe bieții omen. El se înțelegea cam în fiă-care sat cu cate-un alt Jidov din comuna respectivă și așa împreună înșelau pe popor. Când s'au auzit de vestea acestor mișelii jidovescoi, era târziu, căci *hoțul de Jidan înșelase sute de florini de prin comunele noastre*. Din norocire, Jidovul șarlatan nu și-a putut face isprăvile chiar până la sfârșit, căci în cele din urmă a fost prins și acuma este închis în temnița dela Betlean. Abia cu mare greu au putut bieții omeni se-și capete înderere, ca biile și copiile dela cărțile funduare, pe cari mișelul de Jidov le trimisese în Oșorhei, pôte la vre-un compacișt de al lui, care apoi a fost constrins să retrimite omenilor hărțile.

Suma banilor înșelați dela omeni încă nu se pôte sci, deorece acum se face cercetarea prin toate acele comune, cari au căzut în ghiarele acestui șarlatan. La totă întâmplarea însă, lipitorea de Jidan a subț și a stors poporul de mari sume de bani.

Altă mișelă jidovăscă s'a întâmplat tot acum de curând în comuna Rebrîșora de lângă Nasăud. În această frumoasă comună românească se aședăse cu 3-4 ani înainte o lipitorea de Jidan cu numele *Wieder Šmil*, venit scie-l naiba de unde. După ce se încuibă între omeni, încep ai-i înșela, cerându-le bani împrumut pe cambii, ér acum, în nóptea de anul nou, *fugi cu bani cu tot, ducend cu sine aprópe 3000 fl. bani înșelați dela omeni*. Familii întregi, cum se exprimă corespondentul nostru, au rémas pe drumuri, soțiile blăstémându-și bărbații, copiii blăstémându-și părinții.

Ne mărginim pentru astă-dată numai la aceste două cazuri, întâmplate de curând. Ele ne sunt o nouă dovadă despre modul, cum sciu veneticii străini și mai ales Jidanii se răsplătescă poporului românesc, pentru-că-i, hrănesce și oorotesce la sinul său. În Rebrîșora, care e o comună curat românească, cu aprópe 300 de sufete, nu se afla înainte de asta cu 20-30 de ani, decât o singură cărciumă, cu o singură familiă jidovăscă. Astăzi însă, după cum ne scrie corespondentul nostru, se află în acea comună 12 cărciume și peste 50 de Jidani. A cui e vina? Pe a cui spinare se susțin cărciumile jidovescoi și care-i ingrașe pe Jidani? — De sigur, că tot numai Români.

Dacă Români nu și-ar vërșă oreițărușii lor în bolțile jidovescoi și decât n'ar consuma beuturile vândute de ei, ruinându-și sănătatea și risipindu-și averile, de sigur, că astăzi n'oi vedé atâtea cărciume jidovescoi prin satele noastre și poporul românesc n'ar fi espus la atâtea batjocuri din partea șarlatanilor, ocrotiți astăzi în mijlocul lor.

Dér se sperăm, că după atâtea învătături amare, se va deștepta și poporul

nostru și va înțelege odată, că nu e altă scăpare pentru el, decât căutând a-și îmbunătăți însuși soarta, ferindu-se de a-și vërșă pungile în mâna veneticoilor străini și silindu-se a se folosi în toate trebuințele lor de măestri, cărciumari și neguțatori creștini, eșiți din sinul lor.

Ținta acésta o au și reuniunile noastre de consum, înființate la Blășiu, Făget, și Sibiu, care de-a bună seamă vor aduce poporului nostru cele mai neprețuite folóse, numai decât Români le vor sprijini și susține cu totă căldura inimii lor.

Nu dați, Români, banii voștri în mâinile străinilor și atunci de bună seamă, că în scurtă vreme se vor ridica prin comunele române măestri și neguțatori din sinul vostru, și veți scăpa de șarlataniile lipitorilor!

O nouă bancă românească.

Jibău (Sălăgiu), 28 Ian. n. 1897.

Onorată Redacțiune! Cu bucurie vă aduc la cunosință, că sub conducerea neobosiților noștri conducători, fruntașii Românilor din ținutul Jibăului, într'o conferință ținută la 25 l. c. au hotărât înființarea unui nou institut de credit și economii sub numirea „*Selăgiana*“ cu reședința în Jibău.

Terenul pentru o astfel de întreprindere e cât se pôte de acomodat și sigur; Jibăul prin o mulțime de drumuri de comunicație, ce se concentrează acolo, prin cele două linii ferate existente și prin a treia linie, a căreia construire e deja concesiionată e îndreptățit la un splendid viitor, considerând și teritoriul său fructifer și poporațiunea compactă românească.

Fundatori sunt următorii: *G. Póp de Băsești* mare propriet., *Andreiú Cosma* mare proprietar și direct. esec. al băncei „*Silvania*“, *Mihail Borbély*, medic al cercului pretorial și proprietar; *Laurențiu Bran*, preot și proprietar; *Demetriu Suciu*, advocat și proprietar; *Vas. Mica*, mare proprietar; *Dem. Cionca*, preot și propriet.; *Teofil Dragomir*, proprietar; *Dr. Ladislau Gyurkó*, adv. și proprietar; *Vasiliu Mureșan* și *Vasiliu Opris*, proprietari.

Considerând toate acestea ar fi foarte salutar să se ridice capitalul social la o 100,000 fl.

Coresp.

Din prospectul publicat de inițiatorii noului institut „*Selăgiana*“ însemnăm următoarele:

Societatea se înființază cu un capital de 50,000 fl., care se împarte în 1000 de acțiuni de câte 50 fl. Subscrierea acțiunilor se încheia cu ziua de 1 Aprilie 1897.

La subscrierea acțiunilor sunt a se depune 10% din valoarea nominală a acțiunii, adică după fiă-care acțiune câte

5 fl.; la 30 de zile după adunarea generală constituantă éráși 10% — și la 60 de zile după adunarea generală constituantă éráși 10% restul capitalului de acțiuni se va solvi în urmarea convocărilor direcțiunei; însă convocarea nu pôte urma în rate mai mari de 10% și în perióde mai scurte de două luni de zile. — La subscriere după fiă-care acțiune este a se solvi 1 fl. ca contribuire la spesele de înființare.

Membrii fundatori își susțin dreptul de-a alege prima direcțiune pe cei 3 ani dintăiu.

În cas, când s'ar subscrie mai mult de 1000 acțiuni, atunci reducțiunea se va efectui așa, că dela fiă-care acționar, care a subscris mai multe acțiuni, se va detrage câte una acțiune, și acésta procedură în cas de lipsă se va repetă, până când va fi redus numărul acțiunilor la 1000, în cas, decât ar trebui detrage mai puține acțiuni, decât face numărul acționarilor, atunci va decide soarta. Dér adunarea constituantă pôte decide și ridicarea capitalului social până la suma subscrisă.

SCRIRILE ȚILEI.

— 18 (30) Ianuarie.

Pentru răspândirea numerilor de Duminecă ai „*Gaz. Trans.*“ a binevoit a ne pune la dispoziție d-l *Dumitru Pulpaș*, comerciant și proprietar în loc, suma de 2 fl. Pentru acésta sumă am dispus a se trimite „*Gazeta*“ de Duminecă gratuit în comunele *Ticușul românesc* din comitatul Târnavei mari și în *Felmines*, comit. Aradului, unde nu se află nici un țiar românesc.

De-asemenea un alt domn din Brașov, care însă nu doresce a 'i se descoperi numele, a avut bunătate a ne pune la dispoziție tot pentru scopul de mai sus 10 fl. v. a. Pentru suma acésta am dispus a se trimite țiarul gratuit pentru întreg anul 1897 la următoarele adrese: *Ioan German* preot în Lunca, *Dionisiu Vălean* învăț. în Cehalul român, *Ioan Horga* inv. meseriaș în Șepeuș, *Adam Conț* în Toldal (I. Reghin) și *Petru Murgu*, cantor în Șiauaieu (Bihar).

Români bucovineni și alegerile pentru senatul imperial. Membrii comitetului societății politice „*Concordia*“, împreună cu reprezentanții naționali români din dieta țării și din camera imperială s'au întrunit în 26 Ianuarie n. 1897 și s'au constituit în comitet electoral central, alegend de president pe d-l baron *Victor Styrcea*, de vice-president pe d-l arhimandrit *M. M. Calinescu*, și un comitet esecutiv, care și-a și început activitatea.

Poporațiunea Bradului. Într'o corespondență din Zarand a „*Tel. Rom.*“ cetim următoarele despre poporațiunea română de acolo: „În comuna Brad părintele proto-presbiter în ziua de anul nou, după o alo-

cuțiune către popor dându-i îndrumări de a viețui moral, comunică și unele date statistice de interes despre parohia sa. Numărul locuitorilor gr.-orientali cu 31 Decembrie face 2060 inși dintre cari 984 bărbați și 1076 femei. Un plus de 6 inși față de anul 1895 în orecscerea poporațiunei. Nasceri 92, morți 86 inși. În 1895, nasceri 114, morți 73. Căsătorii: 13 ér în 1896 cu totul 25. Copii nelegiuiti: 7 inși în 1895, ér în 1896 cu totul 16 inși. *Concubinatul déră grasădă*. — Fapt e dér, că poporațiunea Bradului română crește în urma născerilor. În fiă-care an însă în Brad se aședă familii române venite de aiea. Ar trebui să se țină și acésta în evidență — ceea-ce cred, că se și face. Aceste familii de sigur sporesc mai mult poporațiunea, ca și cea provenită din nasceri. Nu mai puțin interesante ar fi datele anuali asupra numărului celor ce sciu ceti și scrie — precum și asupra celor ce frecuentază școala, asupra celor ce e din școlă, și acelor cari intră pentru prima-dată în școlă.“

În onórea arhimandritului *Dr. V. V. de Repta*, corpul profesoral dela toate facultățile universității din Cernăuți, după cum spune „*Gaz. Buc.*“, va da Lună, în 1 Febr. n., un dîneu, atât diu incidentul nămirii *I. P. C. Sale* ca doctor în s-ta teologie, cât și a eșirii sale din activitatea sa ca profesor ordinar la facultatea teologică din Cernăuți.

Cassă rurală. S'a distribuit deputaților din camera română proiectul de lege pentru înființarea unei casse rurale în România. Acésta cassă are de scop să vină în ajutorul cultivatorilor țeraui, înlesniindu-le mijlocele pentru a cumpăra moșii particulare când ei se pot înțelege cu proprietarii. Cassa rurală va fi administrată de oătră un director, sub controlul unui consiliu de administrație. Acest consiliu se compune din 7 membri și anume: doi din consiliu de administrație al creditului funcioar, unul din directorii Băncii Naționale, directorul comitabilității generale a statului, directorul domeniilor și doi proprietari rurali desemnați de ministrul domeniilor; ei vor fi numiți pe patru ani și vor primi jetóne de presentă a căror valóre se fixază prin buget. — Cumpărarea moșiilor dela proprietarii rurali se va face prin cassa rurală, fără mijlocitorii. Cassa rurală va emite renta la purtător, cu dobânda de 5 la sută pe an, plătibilă pe jumătate la fiă-care semestru. Moșiile cumpărate de cassa rurală se vor parcela în loturi de hectare, 12 hectare și 24 hectare. Pădurile se vor vinde numai statului său comunelor. Cumpărătorii loturilor vor plăti prețul lotului, cassei rurale, în decursul unei perióde de 30 ani, în anuități. Loturile sunt neînstrăinabile conform art. 132 din Constituțiune. Se deschide, la început, cassei rurale un credit

vre unei Escelențe? — Dic „fericirea“, pentru-că așa se dice, dér în adevér nu sciu dêu, pentru-ce se numesce fericire.

Inchipuți-vă... dér ce se stau eu, se descriu alaiul mai mare său mai mic, tãmbălăul oficios său neoficios, ce se face de obicei la primirea unui ministru, său a altei bidigăanii mari de acest fel?

Mai bine se-mi vedé de trebă și se mărginesc numai la lucrurile, care stau în strinsă legătură cu pățania mea, întâmplată nu pe stradă, la convoiul, la care iau parte toți gură-cască și pierde-vreme, ci la adevărata primire, la așa-numita „recepțiune“, la care iau parte numai persoanele mai alese, din localitatea, ce are norocirea a găzdui în sinul său pe Escelența său bidigăania respectivă.

Așa-déră e vorba de recepțiune, de întâmpinarea (ca se nu dic „biventarea“) oficioasă a „bidigăniei.“

Inchipuți-vă două său trei odăi mai mari său mai mici din quarti-

rul, în care a „descălecat“ distinsul óspe, — deși de bună seamă n'a venit tocmai călare, ci probabil, cu trenul său cu trăsura, — odăi, care acuma servesc de antișambră și în care se îmbulzesc fel de fel de deputațiuni, fel de fel de corporațiuni, care nu au altă dorință mai ferbinte, decât să dea față cu Escelența de curând sosită și să-și exprime „bucuria extraordinară“, „fericirea ne-spūsă“, ce o simțesc, vedându-se față în față cu o persoană atât de distinsă. Din ce în ce numărul celor-ce doresc să se prezenteze óspei lui nou venit, se înmulțesce: civili, militari, preoți și mireni, toți spilkuiți, toți gătiți ca de sêrbătóre.

Îmbulzela se face tot mai mare, și decât localitățile nu sunt tocmai spațiose, pôte deveni chiar supărăciósă. Ochii tuturor sunt ațintiți spre ușa din fund, care duce în „sfânta sfintelor“, în salonul de recepțiune al Escelenței Sale. Dér acésta mai mult său mai puțin escelență Escelență nu se pôte presenta așa, cum a sosit de pe drum. Trebuie să se odih-

nescă puțin, să se mai spele, să schimbe vre-o haină.

Cu asta se face óre-care paușă. Cei adunați în odăile de așteptare se fac tot mai nerăbdători. Șóptele dela început se prefac în murmur, murmur în șgomot. Ba unii mai puțin reverențioși își permit chiar observarea, — în cercul cunoscuților lor, se înțelege, — că și Escelența Sa ar puté să dea ceva mai iute. În cele din urmă cei mai mulți din cei adunați, mai vértos aceia, cari n'au avut norocirea a apuca vre-un scaun și sunt siliți să stea în picioare, dau dreptate, cel puțin în gândul lor, acelora cari fac asemenea observări... când dintr'odată ușa cu pricina se deschide și un ușier vestesce, că Escelența Sa este gata să primescă pe aceia, cari au venit s'o cerceteze.

Toți cei de față se pun în mișcare. Împărțiți în grupe mai mari său mai mici, ei intră rënd pe rënd, ca oile la strungă, în odaia, în care se află bidigăania, și după-ce schimbă cu acésta câte-va cuvinte totdeuna

forțe frumoșe, dér de cele mai multe ori foarte puțin simțite, es plini de mulțămire, că l'a îmbetat cu apă rece pe cel de curând sosit (care de bună seamă are aceeași convingere față de vizitatorii săi), și fac loc altora, ca să repeteze aceeași operațiune. De obicei tãmâierile acestea reciproce se fac de-a'n picioarele, și numai arare-ori, față cu persoane de tot distinsse, ministrul, său cine e óspele salutat, invită pe musafirii săi să ia loc pe fotoliile, ce de obicei decoréză salonul de primire.

Intr'una din stadiile descrise mai sus, mă aflam și eu acum împreună cu tovarășii mei dela institut. Venisem cu toții sub conducerea șefului nostru, înmănușăți, încilindrați, cu papuci de lac, după-cum ne poruncise mai marele. Intrărăm în antișambră, depuserăm paltónele său pardesiile și cilindrele, și ne amestecărăm și noi printre ceilalți vizitatori. Deputațiunile erau mai toate adunate. Între membrii lor erau și câți-va din cunoscuții mei, cu cari

până la concurența de un milion lei, la cassa de depuneri, sub formă de compt-current.

Dela consulatul general al României în Budapesta primim următorul comunicat: În urma deciziunii Ministerului de Resbel al României sub Nr. 336 din 3 Decembrie 1896, Consulatul General al României în Budapesta aduce la cunoștința celor interesați următoarele: Concediații, rezerviștii, milițienii și glotașii din armata română cu reședința în Ungaria sau în provinciile Bosnia și Herțegovina, vor trimite în fiș-care an în luna Februarie. Domnului Așazăt Militar al României în Austro-Ungaria, la adresa Legațiunii României în Viena, prin poștă, în plic recomandat, cu indicațiunea exactă a adresei lor, libretelor lor militare spre a fi vizate. Neobservarea susmenționatei dispozițiuni va atrage după sine pedepșa prevădută de lege.

Balul Pressei în București. Astăzi în 18 st. v. Societatea Pressei va da marele bal mascat în Teatrul Național, care s'a organizat și aranjat astfel încât va întrece toate petrecerile de felul acesta de până acuma. Pentru decorațiunea sălei s'a numit o comisiune sub președința eminentului artist-arhitect *Stefan Ciocărlan*, care a lucrat cu concursul d-lui pictor *Artachino* etc. Intrăga sală este îmbrăcată în covore, picturi de ocaziune, măști escentrice etc. — er totul este iluminat cu lămpi electrice multicolore. Tavanul Teatrului este decorat cu ghirlande de flori artificiale iluminate cu lumină electrică, făcând umbrelă asupra sălei. Pentru întâia dată va figura la balul Pressei o cârciumă artistică organizată în chip neîntreout, de unde, pe o înaltă estradă, se vor produce tot soiul de artiști mascați și în costume de ocaziune. Măștile și toate accesorile au fost aduse direct dela Paris dela renumita casă *Montalmon*. Mai ales măștile care costă câte 10 și 15 lei bucată sunt de-o frumuseță rară și ne mai vădute în România. Pe de altă parte, pe o estradă înălțată în mijlocul sălei se vor produce artiștii comici precum și baletul *Circuitului Sidoli*. Apoi vor fi serpentinele, confetele etc. etc., alte multe distracțiuni, care vor contribui a înveseli ca nici o altă petrecere.

Cunună. Măne, Duminecă, se va celebra în Braila cunună d-lui *George I. Manole*, comerciant și proprietar, cu D-ra *Zoe I. Dinu*. Adresăm încă-odată tinerei părechii și familiilor felicitările noastre cele mai sincere.

Logodnă. Ni-se anunță logodna d-rei *Adelaida Ceaușescu*, gentila fiică a d-lui *George Ceaușescu*, funcționar în pensiune și mare proprietar la Călăraș, cu d-l *A. G. Negoescu*. Adresăm tinerei părechii și familiilor felicitările noastre cele mai cordiale.

Logodnă. D-l *Cornel Crișan*, învățător de băști la școala grănițerească din Teuș,

s'a logodit cu amabila d-ră *Laura Dănilă*, învățătoare la școala conf. de fetițe tot din Teuș, fiică a d-lui paroh din Cheța. — Adresăm cele mai sincere urări de fericire tinerei părechii.

Regulamentul de serviciu pentru Magistrat și despartământele lui se poate vedea timp de 4 săptămâni în biroul d-lui epitrop comunal *A. Huidy*.

Societatea „Progresul” din Făgăraș, cum ni-se scrie, va ține a treia serată literară în 21 Febr. n. c.

Concert. Musica militară va concerta mâne, Duminecă în 31 n. c. la vila *Kertsch*. Inceputul la 7½ ore seara.

Strămutare de locuință. D-l învățător-dirigent, *Gheorghiu B. Reitescu* aduce la cunoștința amicilor și cunoșcuților, că și-a strămutat locuința în *Bărăști*, posta ult. Hațeg.

Isprăvile ciunei. Bóla această grozavă grasă și acută în India, ai cărei locuitori au a mai suferi și de o fómetsă cumplită. În orașul *Bombay* s'au bolnavit până acum 4396 ómeni, dintre cari au murit 3275. Peste tot s'au luat și se iau măsurii împotriva acestei grozave bóle. — Se dice, că mardăria (necurătenia) contribuie mai mult la lăptrea malimei acesteia înfricoșate.

Apel.

Rolul femeii și în prima linie al țărâncii române în conservarea neamului nostru este important. Prinținsa ni-s'au păstrat limba, datinele, portul și tot ce ne face popor deosebit de celelalte neamuri, ce ne încungiuară.

Bărbatul umblând prin lume și venind în atingere cu ómeni de alt neam, se face mai accesibil pentru ce-i străin și simțul de alipire către tot ce-l caracterizează ca pe unul ce aparține unui popor anumit, se cam tēmpește.

Dér țărâncă română, — care nede-părtându-se dela vatra părintescă și nefind espusă la influențe străine, a putut și pôte păstra intact tot ce e bun și frumos dela strămoși am moștenit și prin urmare a avut și are cel mai fin simț pentru a puté deosebi, ce-i străin și ce-i românesc, — a pofit și poftesce tot-deuna dela bărbatul ori fiul ei reîntors acasă să se lapede de tot ce-i străin, și pân' atunci nu-i face loc în casă și la masă.

Dér și decă nu vom considera importanta și rolul țărâncii române din punct de vedere național, oi o vom privi numa ca pe membru de familie, admirația noastră pentru densa trebuie să fiă nemărginită.

Cătu-i vara de mare la lucrul câmpului alături cu bărbatul ia parte; dér până când bărbatul apoi alt gând și grije nu are, ea, țărâncă română, gătesce mâncarea, îngrijesce curățenia casei și a îmbrăcămintelor; și ca să le pótă toate aces-

tea împlini, ea se scólă mai de timpuriu și tot ea se dá repausului de nópte și somnului mai târziu.

Apoi și îngrijirea și creșterea copiilor tot numai a ei sarcină este. Bărbatul ierna și pe vremuri de plóia nici că-și prea află de lucru și se pôte da trebuitórei odihne; țărâncă însă nici atunci repaus nu are. Ea pe lângă îndatinatele lucruri în casă, din óri de óiună până nóptea târziu tórcce, țese, croesce și cósce; ea îmbracă tótă familia.

Cu drept cuvânt ai puté aștepta, că o atare continuă muncă și trudă se producă într'insa un disgust óre-care și o formă timpire în facultățile ei spirituale.

Din fericire, lucrul nu este așa. De-apururi veselă și înveselítóre, facultățile ei spirituale sunt agere și are un desvoltat simț și gust pentru tot ce-i bun și frumos.

Vie dovadă despre acesta sunt între altele și artisticele-i lucruri de mână.

Istoria culturii universale ne spune, că simțul estetic și dorul de lux sunt eflux al culturii, cari paralel cu acesta fac progres și se desvóltă.

Cine va considera decă cu privire la forme și colorii aceste lucruri, își va puté face cea mai măgulítóre ideă despre desvoltarea intelectuală și culturală a țărâncii române și prin urmare și a familiei și neamului din care face parte.

Formele originale ale acestor lucruri, și dexteritatea ce atât de strălucit se manifestă într'însele, au stors admirația chiar și a celor mai pretensivi străini cu adevărată cultură și simț estetic.

Având în vedere însemnătatea, ce au aceste lucruri, chiar pentru extraordinara lor frumuseță, și din punct de vedere economic și național, noi femeile române din comitatul Hunedórei, ne-am constituit într'o reuniune, al cărei scop în prima linie este spriginirea și înaintarea industriei de casă.

Pentru ajungerea acestui scop, reuniunea noastră, care în anul viitor își va sërba jubileul de óce ani, a distribuit premii pentru țărâncile române, cari s'au distins prin lucrurile lor de mână, au dat succurs la aranjarea de expositii cu lucruri de industrie de casă, manufacturi ale țărâncii române, cari ne-au făcut cinste și ne-au dat titlu la adevărată mândrie națională, ca d. es. în Hațeg în anul 1891 cu ocaziunea adunării generale a „Asociațiunii Transilvane” ținută acolo, apoi în vara anului acesta în Hunedóra și Cugir, și cât mai curând în părțile zarandene, în Brad.

Mulțumită activității reuniunii noastre, lucrurile de mână ale țărâncii române au ajuns a fi cunoscute și aprețiate și în depărtata străinătate.

În vara anului trecut, reuniunea noastră a fost recercată de o însemnată turmă din Viena, ca să-i fiă mijlocítóre la câștigarea de astfel de lucruri, asigurându-ne, că manufacturile țărâncii române ar deveni în scurt timp ce-

mai cercați articoli în materie de decorațiune.

Noi credem, că satisfăcându-se acestei recercări, s'ar face un neprețuit serviciu însăși causei române.

Popórele mai mici pe lângă tótă des-toinicia lor le este necesară și de mare folos bunăvoința și simpatia popórelor mai mari și înaintate.

Articolii de industrie de casă, manufacturi de ale țărâncii române, ajungând după cum suntem asigurați, prin primele suloane ale Vieni și ale altor centre de adevărată cultură, vor contribui mult la cunoșcerea noastră și la deșteptarea simpatiei pentru noi.

Dér decă aceste produse se vor puté valora, acesta pe lângă că va sluji de nou titlu de glorie pentru țărâncă română, va fi și un adevărat isvor de venit și bogăție pentru poporul nostru, și totodată ar avé și binefăcătoe efect asupra perfecționării acestei industriei. Ca să putem însă face lucrul acesta, cu tótă demnitatea și în mod coréspondător marilor interese și așteptări legate de densul, s'ar recere un capital, de care reuniunea noastră deocamdată nu dispune.

Pentru aceea, ca unica reuniune, care ne-am pus de scop promovarea industriei de casă, ne adresăm cu încredere către toți Românii cu bunăstare, și către băncile noastre, ca fiș-care să contribuescă la sporirea fondului reuniunii noastre.

În special ne rugăm de băncile noastre să binevoinască a lua și reuniunea noastră în registrul acelor instituțiuni culturale, pe cari le împărtășesc în tot anul de ajutorul lor.

Sperăm, că acest apel al nostru va afla viu răsunset pretutindenți, deși e vorba numai de un anumit teritor, căci binele și progresul unei părți se restrânge asupra întregului, și decă prinținsa țărâncă română va câștiga cinste, acesta a întreg neamului nostru cinste va fi.

Sperăm și credem decă, că toți Românii și tóte institutele noastre cu cunoșcuta lor promptitudine de a aduce jertfe cu îmbeșugare pe al nației altar, vor grăbi să ne tindă frățescul lor ajutor.

Din ședința comitetului „Reuniunii Femeilor Române din comitatul Hunedórei” ținută în Deva la 27 Decembrie 1896.

Elena Hosszu-Longiu n. Pop,
presidentă.

Dr. Silviu Moldovan,
secretar.

ULTIME SCIRI.

București, 30 Ianuarie n. La alegerile suplimentare pentru Senat au fost aleși: În Iași d-l *L. Catargiu*, opozițional; în Vaslui d-l *P. Carp*, opozițional; în Botoșani d-l *I. Ciolac*, guvernamental; în Putna d-l *I. F. Robescu*, guvernamental.

schimbai câte-un cuvânt, séu câte o strângere de mână. Observai însă, că pe unde treceam, toți se uitau după mine cu un fel de curiositate.

„Admirați-mi numai”, diceam în gândul meu, „admirați-mi costumul, căci numai eu știu, cât am alergat, până când mi-l'am putut înciocăla!”

Așteptaram noi, cât mai așteptaram, până când se dădu semn, că recepțiunea s'a început. Pe semne Escelența acesta nu era așa de tabietlie, după cum sunt de obicei Escelențele.

Nu trecu mult și veni și rândul nostru. Institutul nostru era petrecut în lista de primire în locul al șeselea séu al șeptelea, nu 'mi aduc bine aminte.

„Ei, băieți, purtați-vé!” ne încurajă mai marele nostru, pășind înaintea grupei, pe care avea a o conduce.

Căți-va pași, și étă-ne înaintea Escelenței sale.

După un compliment făcut după tóte regulile etichetei, conducătorul

nostru ținu cu „verva-i obiceiuită” un logos bine alcătuit, în care salută cu multă caldura pe distinsul óspe, rugându-l „să binevoinască a acorda și de aici înainte înalta sa protecțiune” institutului nostru.

Se vede, că ministrul a fost fórté măgulit de vorbirea în adevér succésă a șefului nostru, căci, cum am spus mai sus, lucru rar la asemenea ocaziuni, după-ce răspuse în câte-va cuvinte pline de emoțiune (lucru în adevér fórté rar la asemenea vulpoi rafinați), ne pofți să ședem, ca să-i putem da, după-cum se exprimă, unele informațiuni asupra institutului nostru.

Fața șefului nostru strălucia de bucurie.

Toți se aședară pe câte un scaun; dér când să mă așed și eu, dintr'odată sării sus ca mușcat de un șarpe și dând un țipet de durere.

Ca un fulger imi trecu prin minte vorbele, ce mi-le spusese Săftica, când plecasem de acasă: „Vedfi,

sé nu uiti acele cu gămalie în códele fracului!”

Dér acum era prea târziu. Las' că uituceia mea mă făcuse de ris în sala de așteptare, — acum înțelegeam, de ce se uitau toți cu atâta curiositate la mine, — dér afară de aceea mă făcuse să simț o usturime grozavă în părțile dinapoi și, ceea-ce era lucru mai înfiorător, atrăsese atențiunea tuturor celor de față asupra mea.

„Ce este?... Ce s'a întâmplat?” mă întrebă însuși ministrul, privind la mine cu mirare.

— „Nu este nimic”, îngânai eu roșu la față și ametit. „Mă aședasem réu pe scaun”.

Șetul meu se uita la mine ca un tigru setos de sânge.

Ce se va mai fi vorbit, ce se va mai fi petrecut în salonul de primire mai departe, nu știu, căci pare-că se învertia casa cu mine.

Mehanic se îndreptară mâinile mele spre códele fracului, unde manevrau, să scóță afurisitele de ace-

Manevra acesta ținu, până când se isprăvi întrégă visita, și când ne dete ministrul mâna de despărțire și veni rândul și la mine, norocul lui că am lăsat să cadă acele jos, caci altfel o păția și el aprópe ca și mine.

Se vede tréba, că istoria mea cu acele conturbase tare conversația cu ministrul, căci și după ce eșirăm din salonul acestuia, șeful meu nu încetă a se uita la mine cu mânia.

Ba, ce e mai mult, abia ajunserăm în antișambră, când densul... ascultați numai..., densul, șeful meu, începú să mă înfrunte înaintea tuturor.

„Așa faci d-ta totdeuna!... În d-ta nu pôte avé omul încredere nici-odată!... Ai noroc cu familia d-tale numérosă, căci altfel după incidentul de astăzi ar trebui să sbori dela institut... M'ai înțeles?”

Nu sciam, ce să 'mi fac capului de rușine. Aș fi voit mai bine să se desfacă pământul înaintea mea și să

Producțiuni și petreceri.

Feldiöra, Ian. 1897.

In sera zilei de 11 (23) Ian., tinerimea română din Feldiöra, lângă Braşov, a arangiat o producțiune cu dans, care a avut un succes moral frumos, ce face onoare arangerilor.

Inceputul producțiunii l'a făcut corul plugarilor români prin esecutarea piesei „Pom-pom” de I. Spătar; sub conducerea d-lui Stefan Taus, zelosul vice-conducător și director scolar din loc.

S'a reprezentat piesa teatrală „Vlăduțul Mamii”. Personele au fost reprezentate în următorul mod: Moş Eftimie prin d-l I. Vlădărcanu; Ileana Cărciumăreasa — D-ra V. Creangă; Anicuța fata lui Moş Eftimie — D-ra V. Taus; Neculae servitor — G. Popșteru; „Coconășul” — d-l I. Micu, student univers. în Bucuresci.

După reprezentația s'a esecutat de „Quartetul” corului local „Hora Severinului”, sub conducerea plină de zel a d-lui preot I. Micu.

După acēsta s'a declamat frumoasa poezie „Dormi în pace”, de A. Vlăduț, de către d-l V. Purece, stud. univers. în Bucuresci. In urmă corul a esecutat „Bobocel și Inele”.

Atât piesa teatrală, cât și prestațiunile corului nu mai puțin și declamațiunea a stors aplause frenetice din partea publicului.

Nu pot lăsa neamintit, că d-l I. Vlădăreanu, în urma reprezentațiunii, a esecutat cu frumoasa sa voce mai multe cântece solo, fiind de mai multe-ori bisat.

Petrecerea a durat până la orele 6 dimineața. Printre persoanele, ce au onorat acēstă petrecere cu prezența d-nialor am remarcat în trecēt pe: d-l protopretor Wendl cu D-na; d-l Frantz Tichy cu D-na; d-l Dr. Mătyás; d-l medic militar; d-l Cadet Off. dela cavaleria din localit.; d-l prof. G. Gull cu D-na; d-l M. Laurențiu cassar. comun. cu D-na; d-l I. Stenner jun. cu D-na; d-l I. Müller cu D-na; d-l Al. Boer cu D-na; d-l vice-notar Fehér; d-l sergent al gen. darm. rur. cu D-na, împreună cu mai mulți colegi; D-na I. Stan, D-ra M. Aiteanu; D-ra Nina Nagy; D-ra M. Micu; D-ra V. Creangă; D-ra El. Taus; D-ra A. Pușcariu; D-l A. Măeruşanu; d-l I. Schiopu; d-l A. Bucşa; d-l C. David, și alții. S'au incassat 54 fl. 50. cr. Spesele au fost 45 fl. 4 cr. Suprasolviri: 4 fl. 50 cr.

Deși rezultatul material a fost modest, nu se pōte nega însă, că asemēni producțiuni în mijlocul poporului nostru sunt edificatoare și de mare folos. Zelosa tinerime, care a arangiat acēstă producțiune, merită stima noastră.

Un Feldioran.

*

In *Blăşiu* se va da obicnuitul bal, filantropic Joi în 11 Februar st. n. în sala Otelului „Univers”, în folosul „fondului

pentru ajutorarea studenților sēraci în cas de morb”.

Comitetul arangiator constă din d-nii: Alesandru Uilăcan, preşedinte; Aron Deac, v.-preşedinte; Emiliu Viciu, cassar; Oct. B. Bonfiniu, Petru Ungurean, Iacob Mureşianu, Ioan E. Prodan, Dr. Ambrosiu Cheşan, Aurel P. Bota, Gavrilă Precup, Ioan Raşiu.

Intrarea: de persoană 1 fl., de familia de 3 membri 2 fl. Inceputul la 8 ore sēra. Contribuirile se primesc cu mulțămītă și se vor chita pe cale diaristică.

ECONOMIA.

Iernatul vitelor.

O scădere însemnată a iernatului constă în aceea, că vitele prin cele mai multe locuri se scot la păşunat până tōmna târziu, une-ori chiar și priu postul Crăciunului. Urmarea este, că pe timpul ploilor reci, al ierbeii imbrumate, unele vite rēcesc, se bolnăvesc, ba multe se și prăpădesc; altele slăbesc vēdēnd cu ochii și în cele din urmă se umplu de păduchi, cari apoi numai cu mult nēcăs se pot stērpi.

Slăbirea vitelor în tōmna urmēză de-acolo, că neafând ele nutremēt ca sē se sature și fiind espuse în continuu rēcēlei, grāsimea adunată peste vēră se consumă din cauza fōmeii și a rēcēlei și astfel ele intrând slabe în iernă, și iernatul lor se face mai cu greu.

Altă scădere însemnată pentru iernat este și aceea, că în economiile de trei câmpuri nu se mai pōte produce atāta fēn, ca sē îndestulēscă tōte vitele, căci s'au mai sporit și locuitorii satelor, cari pe cele mai multe locuri au rupt și arat fōrte multe din tēnațe, supunēndu-le culturile cerealelor, de aceea vrēnd nevrēnd trebuie introduse și în câmpurile necomasate cultura tēnațelor măestrite, adecă: a trifoiului luțernei, mazăricheii, napilor ș. a.

După acestea trebuie sē mai constatăm o altă scădere, și anume: că cei mai mulți din economii noștri de vite pun nutrețul cel mai rēu de-asupra, pe care-l destinēză pentru tōmna și iernă, precum e fēnul mai mare, paiele de ovēs, cocenii și foile de cucuruz, cari, după cum e constat, au fōrte puțină materiă nutritōre în ele și astfel vitele se îndopă bine, dēr acea îndopare puțină materiă nutritōre le lasă în trupul lor, de-ōrece s'a adevērit prin un lung șir de cercetări și ispitiri, că cu cât nutrețul este mai mare și sēc, cu atāt conține mai multe materii minerale în el, precum e: sarea,

varul, cenușa, pōtașa ș. a., cari es din trup sub formă de balegi, — și din contră, cu cât nutrețul e mai mērunt și mai mustos, cu atāta conține mai multe materii azotōse, precum e: albușul, zăharul ș. a., cari se adaug în trupul lor sub formă de carne sēu lapte.

De aci vine, că se iernēză așa bine, ba chiar se ingrașă vitele nutrite cu fēn de cel mai mērunt și mai bun, cu otavă, trifoiu, luțernă și napī, cari adecă conțin fōrte multe din materiile nutritōre.

Este constatat mai departe, că din un nutreț bun vitele mănâncă mai puțin până când se satură, pe când din unul rēu mănâncă mai mult. Acēsta se pōte vedē de altcum și la om. Ostașii, de esemplu, până sunt un serviciu, deși abia mănâncă de douē-ori cum se cade la ȕi, totuși sunt mai vioi și mai spriteni, pe când după ce vin acasă, deși se nutresc mai adese-ori, totuși sunt mai greoi și mai trândavi.

Cu un nutreț de cel bun, precum e: fēnul de pe luncī, otava, trifoiul, luțerna și mazăricheea este de ajuns, dēcă vitele rumegātore se nutresc și numai de câte trei-ori la ȕi. De sine se înțelege, că atunci trebuie astfel nutrite, ca sē se sature pe deplin.

In legătură cu nutrețul stă și sarea și adăpatul. Sarea face nutrețul mai plăcut și mai ușor de mistuit. De aceea unii economi practici recomandă, ca din eslea vitelor sē nu lipsēscă nici-odată sdrobul de sare. Așa am vēdūt la șcōla de agricultură dela Herestrēu, lângă Bucuresci, unde se fac încercări nu numai cu crescerea și încrușșarea vitelor mocănesci și moldovenesci, ci și cu alte soiuri mai alese, precum e soiul Pinogau, de Beru-Simenthal ș. a. In înțelesul acesta a dat și ministrul unguresc de comerț, în timpul din urmă o ordinațiune, prin care provōcă direcțiunile salinelor, ca sē pregătēscă un fel de sare anume pentru consumul vitelor, pe care sē-o vēndă mājă metrică numai cu câte 5 fl. Adăpatul ajută înmușarea nutrețului mâncat și prin acēsta mistuirea. Calul se adapă după mănăcare, ēr vitele cornute în decursul mănăcării, căci dēcă isprăvesc nutrețul și se apucă de rumegat, nu mai bēu apă bucuos.

Pe timpul gerurilor mari și adăpatul are ōre-care înfrunță asupra sănētății vitelor, căci dēcă de pildă, apa e prea rece, ēr grajdul înecă nu e prea călduros, atunci vitele ușor se pot rēcī și bolnăvi. De aceea economii harnici, cari nu au fân-

tāni cu apă destul de caldă, pe timpul gerurilor mai mari, în grajd, unde o lasă de sēra până dimineața, ca acolo sē se mai încăldēscă puțin.

Apoi și grajdurile hotărāsc mult. La unele grajduri părășii, ușile și ferestrele nu sunt destul de bine îngrijite, așa că vitele sunt espuse curentelor de aer, cari pot strica vitelor... Dēcă padimentul nu e din scânduri, grajdul se umeșce de balegă și ud, ēr dēcă nu e nici așternut cum se cade, vitele zac în aceea umeđlă în nopțile cele lungi și reci de peste iernă. La cele mai multe din grajdurile economilor noștri de vite și tavanul sēu plafondul e prea scund, din care causă vitele n'au nici măcar destul aer curat pentru rēsufare. Tōte acestea stricā mult vitelor. Nu mai vorbim și despre ferestrele de sticlă, cari n'ar trebui sē lipsēscă dela nici un grajd, ca astfel măcar peste ȕi sē aibă vitele lumina de lipsă. Dēcă robul din temniță este așa de slab și palid la față, din cauza aerului stricat și a necurăteniei, apoi cum nu le va merge rēu bietelor vite în asemenea grajduri, cari sunt mai rele și decăt temnițele? Sē nu ne prea mirăm, dēcă vedem primăvara, că multe vite, deși sunt mai mōrte de slabe, totuși, după ce es la câmp la largul lor: fug, sbēră și se alērgă, negreșit, că se bucură și le pare bine și lor, că au scăpat din temnițele de peste iernă. — din grajduri.

Nu de puțină însemnatate pentru un bun iernat al vitelor este și curățitul lor. Dēcă privirea unui om murdar, cu pērul mare și nepeptat, stērnesce în noi ōre-care anti-patiă — grēță, tot așa stērnesce și privirea unor vite murdare și neingrijite. De aceea în cele mai multe casuri starea și hārnicia unui econom se mai pōte judeca și după vitele ce le ține și iernēză. — Peria și țesala sē nu le lipsescă din grajdul nici unui econom de vite, dēr nu numai sē nu lipsēscă, ci ele sē fiā aplicate ȕilnic pentru curățirea vitelor.

I. Georgescu.

Literatură.

Calindarul Plugarului pe anul 1897 este cel mai mare și cel mai eftin între calindarele romănesce apărute până acum. Conține 11 cōle de tipar. Numai partea literară și economică conține vre-o 80 pagine format mare și tipar compres garmond. In text se află și câte-va ilustrațiuni frumoșe. Un esemplar costă numai 25 or. De vēndare la Tipografia „A. Mureșianu” în Braşov.

mē inghiță de viu, decăt sē mai aud asemenea cuvinte.

Repede pusei mājă pe o pēlărie și o luai pe trepte în jos.

Nu vedeam, pe unde merg, de iritat ce eram.

Auȕi tu colo, pentru nimica tōtă sē îndrāsnescă el sē mē înfrunte înaintea lumei!... Imi venea sē mē întorc îndērēt și sēl strāng de gāt, ca pe... ca pe... ca nu sciu pe cine.

Intr'un târziu, după-ce umblai câte-va strade în sus și în jos, mē mai liniștii. Insērāse cum se cade.

Nu mai acum băgai de sēmă, că în nēcāzul meu uitasem paltonul în antișambra ministrului și eșisem numai în frac. Tot-odată voind sē mē șterg sudōrea de pe frunte, — căci deși era rece și umblasem destul pe atāră, eram de tot asudat, — observai, că în loc de cilindru, cu care merseam la visită, luasem cu totul alt cilindru: nou de noită, nu e vorbă, dēr care de-abia mī acoperia vērful capului.

Mē întorsei în nefericitul cuar-

tir ministerial. Visitele se sfērșiseră, și acum servitorii așēdau scaunele și stergeau praful în odăile abia părăsite de mulțime.

Intrebai, dēcă nu s'a găsit un palton și dēcă nu s'a plāns cine-va, că i s'a schimbat cilindru.

„Ba da”, mi s'a rēspuns. „Cilindru schimbat este al d-lui suprefect Jipoescu, care a lāsāt aici pe al d-tale și a împrumutat o pēlărie, ca sē se pōtă duce acasă; dēr palton nu s'a găsit nici-unul”.

— „Cum se pōte?... Paltonul meu cel nou, făcut la Forfecescu numai înainte cu douē sēptēmāni, sē nu se gāsēscă!... Trebuie sē se gāsēscă!”

„Fii bun și caută și d-ta, d-le, că noi n'am vēdūt nicāiri nici un palton!”

Așa mi s'a rēspuns și așa era. Ba adecă, sē ne înțelegem asupra verbului „a vedē”.

In adevēr în odaia de desbrăcat și în celelalte odăi, prin care trecusem mai nainte, nu se vedea nici

un palton. Despre acēsta m'am convins eu însu'mi, după-ce m'am uitat cu de-a mēruntul peste tot și am cotrobăit cu cea mai mare băgare de sēmă prin tōte colțurile. Dēcă însă care-va dintre servitorii nu va fi vēdūt cu câte-va minute mai nainte paltonul meu, drăguțul meu de palton, pentru care dēdusem, ba adică aveam sē dau 50 fl. (ȕi: *cinci-deci fl. v. a.*),... era altă întrebare.

Destul, că de atunci eu unul, cu tōte întrebările, cu tot căutatul, cu tōte premiile promise aceluia, care-l va afla, n'am mai dat cu ochii de el.

Nu'mi rēmănea alta de făcut, decăt sē mī schimb cilindru și sē mē duc acasă, mājāindu-mē cu nădejdea, că pōte tot nu voi rēmānē pāgubaș de palton, ci, cine scie, il va fi luat cine-va din greșală, — după-cum mē asigurau și servitorii, — și-l va aduce înapoi, după-cum adusesem și eu cilindru d-lui Jipoescu.

Dēr când sē schimb cilindru,

altă surprindere! In loc de cilindru servitorii mī aduseră un fel de armonică, un fel de acoperemēt pentru cap, turtit ca vai de el și sburlit, de țī-era mai mare mila de dānsul. Ii dēdui un pumn pe dinlăuntru, ca sē-l mai îndreptez nițel, și uitāndu-mē mai bine la el, mē convinsei, că în adevēr era „parisērul” lui Hagi Vasile. In starea acēsta vrednică de plāns ajunsese „urloiu”, pe care Săftica il periasa așa de frumos și mi-l potrivise așa de bine. Se vede trēba că în invāl-mășala cea mare va fi cădūt din cuiș și va fi fost călcat în picioare de cine-va.

Mē supēra, nu e vorbă, și întēmplarea acēsta, dēr față cu perderea paltonului dispārea cu totul. „Și așa era o vechitură”, ȕiceam în gândul meu, „căci cocōna Zoita era sē pună cloca sē clocēscă într'ēnsul”.

Eșii din aturisita de casă, blās-tēmānd pe toți ministrii din lume, și mē îndreptai spre locuința mea.

Iși pōte închipui ori și cine iritațiunea, de care eram cuprins.

Maxime

de Iulius Stettenheim.

— Femeile nu-și bat capul cu literatura clasică, de-orece despre cea veche nu voesc să scie nimic.

— Căsătoria unui tinăr până atunci e laudată, până când se cunună.

— Mulți bărbați alergă în urma șurțelor. Ciudat însă, că acum damele nu mai poartă șurțe!

— În ochii iubitei se cetesce, în ochii celorlalte femei numai se frunțesce.

— Multe femei ar voi să fiă credințioase, dăr numai de-ar sci cui.

— Femeile sunt numai atunci ascultătoare, când le demânți să nu fiă ascultătoare.

— Onóre nu poți dela nimeni împrumuta însuși trebuie să grijesci de ea.

— Nu poți în continuu cânta și juca. Mai trebuie să și seceri, sămâni și săpa.

— Mai întâiu vești de necasul tău, Apoi să vorbești pe altul de rău.

— Mulți ôșpeți și mult consum. Nu prea duc la lucru bun.

Florî dela Pind.

Dilele acestea a apărut la Tergul-Jiu o cârticioă de versuri în dialect armân, cu versuri românești, a lui Petru Vulcan, intitulată: „Lilice delu Pind“ (lilice în dialectul dela Pind însemnă flori). Pe lângă bucățile în dialect macedonian, poetul mai dă și câte-va bucăți în limba daco-română din care reproducem după „Epoca“ următoarele bucăți:

Idilă.

Pe creanga unui păducel,
Se giuguleau și ciripeau
Doi sturți, ai verei cântăreți
Și-atât de mult ce se iubeau!

Prea fericit stau cioc în cioc,
Când vânătoru, 'n șanț pitit,
Ochind pe-amanții fericit,
A pus iubirii lor sfârșit....

El, mulțumit, a fluerat
Și-amanta lui l'a înțeles
Că-i vremea întâlnirii lor
La margine de codru des.

Sub păducelul pustiit
De două vieți ce se stingeau,
Ei amândoi îmbrățișai
Nepăsători, rideau, rideau....

Când, iată și bărbatul ei,
La rândul lui, în șanț pitit,
Ochind pe-amanții fericit,
A pus iubirii lor sfârșit...

Care-o fi din noi nebună?

Muma nu vrea să mă lase
Nici pe ziduri, nici prin curte;
Cum mă vede: „Intră 'n casă!“
Mă poftesce — ce mirare!

Diua 'ntrégă 'nchisă 'n casă
Par' că sunt o copiliță;
Nu vrea Muma să mă lase
Nici chiar până la porțiță.

Când eram mai mititică
Mă 'ngrozia că Turcu vine;
Iar acum imi dăce: „Sică,
Ađi ești mare, n'ai rușine?“

Ce rușine, ce rușine?
Nici prin curte să nu es'!
Muma 'mi spune: „Nu e bine,
E păcat, m'ai înțeles!“

Mamă, nu te înțeleg
Lasă-mă până la sote!
Ele, nu veđi, cum petrec,
I-auđi prin vecini ce larmă?

„Prin vecini umbliă bubatu,
„Si mi-i frică să te las,
„Scumpa maichii puiculiță
„Să nu-l prindă — și-i fără leac“.

Atunci lasă-mă 'n pădure
Pe sub umbra de alune!
„Colo, fată, smeul vine:
„Măncă fetele, se spune“.

Atunci lasă-mă în tîrg,
Fă-mi pe plac la urma urmei!
„In tîrg ori-ce fată maro
„E răpită de fiacăi“

Maica dór la Stă-Mărie *)
Mă trimite 'n tot-déuna,
Ce mirare, ce mirare!
Care-o fi din noi nebună!

Armeanca.

Ah, Curđi păgâni!
Un soț pe lume scump avui,
Și voi mi l'ați batjocorit
C'un clește roșu 'n mână,
Ați rupt adânc din carnea lui,
Și sânge 'n valuri a țijnit
Din nobila lui vină,
Să beți voi, căni!

Popor turbat!
Pe fiul meu, frumos fiacău,
L'ați ars de viu — mi l'ați jertfit
Lui Mahomet al vostru;
Aliotmane, crud călău,
De-avutul meu m'ai sêrăcit,
Și 'ntreg poporul nostru
L'ai sfășiat!

O, neam mișel!
Pe frate-meu l'ai omorît
Și încă nu te-ai mulțumit:
Prin tina de pe stradă,
Incoa și 'neolo l'ai tîrit,
In miu bucăți l'ai ciopărtit
De carne o grămadă
Făcend din el....

Cumplit dușman!
M'ai jăfuit cum ț-a plăcut
Și 'n veduvie m'ai lăsat
Pe drum o cerșitoare;
Dér tu, la sinu-mi ai uitat
Că port, biruitoare,
Un prunc de-Armean....
...E mórtea ta!

*) Stă-Măria e cea mai vestită biserică din Macedonia centrală, situată la pôlele muntelui Pelestra, unde e un mare ospiciu de alienați.

Nu mai pôte trăi.

În odăia era o liniște de mórte, afară o plóiă torențială isbia ferestrele. Mobiliarul odăii era luesuos. În un pat zăcea un bărbat ca de 30 de ani, lângă pat pe un scaun ședea o femeia de-o frumșeță rară. Pe fața ei se putea ceti durerea și mahnirea. Ochii femeii erau plini de lacrimi, în mână ținea mâinile reci ale bărbatului, care era în agoniă și sa sfirșia vedend cu ochii.

— „Nu mai plânge, dragă, o mângăia bărbatul, eu voi muri, o simț. Dér tu ești tinără, frumoasă și avută și-ți vei pute găsi un bărbat, care să te facă fericită. Ertă-mi, că te părăsesc. Nu-ți mai face inimă rea. Și după mórtea mea, te rog uită-mă. Ar fi păcat, ca să-ți petreci tine-rețea în doliu. Pe tine te așteptă fericirea, pe mine pământul. Dumneđeu așa vré“.

Tinera soția isbucni în plâns, însoțit de un sughițit puternic: „Decă tu mă lași, ce-mi mai folosește averea și frumșețea? Fără de tine nu voi pute trăi; numai pe tine te iubesc și te voi iubi. Fără de tine voi fi cea mai nefericită ființă de pe pământ. O, Dómne! fiă-ți milă de mine!, nu mi-l lua așa de vreme. Ascultă-mi rugăciunea! Nu mi-l lua! Séu ia-mă și pe mine cu el!...“.

Mai multe nu putu să dăce de durere și căđu pe pieptul iubitalui bărbat muribund. Bărbatul încercă să vorbescă, dăr nu putu, căci glasul 'i se înecă în suspine. Mai avu atăta putere, ca să-și sărute soția, pe care acuma trebuia să-o părăsescă.

Ah! și cât de grea îi era această despărțire. Să se despărțea așa de timpuriu de soția mult iubită! Abia de cinci ani erau căsătoriți și deja trebuiau să se despărțescă. Cum pôte ore voi Dumneđeu, să le distrugă fericirea așa de timpuriu?...

Dér tot ce vine dela Dumneđeu trebuie să primim, fiă și nenorociri. Colo sus în ceriu éráși se vor întelni aceste ființe iubitoare, dăr când? Acesta singur Dumneđeu o scie. Să ne încredem dăr lui.

Nu mult după cele povestite mai sus, bărbatul își dete sufletul. Neconsolabila soția îi făcu o înmormântare pompôsă, cum rar se pomenesce. Dér o soția iubită nu cruță nimic pentru bărbatul iubit.

Nu mult după înmormântare, pe mormântul prôspet se ridica un frumos monument de marmură albă. Pe el erau scrise îndatinatele cuvinte, ca la toți morții: numele, datul nascerei și al morții răsosatului. Mai în jos erau scrise cu litere mari aurite următoarele cuvinte: **PERDEREA TA ATÂT DE MULT MĂ DÓRE ÎNCÂT NU POT TRĂI.**

Trecu o jumătate de an dela înmormântare și tinera femeia își uită tot mai mult de răsosatul ei soț. Era încunjurată de curtesani, unii mai frumoși, alții mai urțiți, unii mai avuți, alții mai sêraci. Fi-

care voia să câștige inima frumoșei veduve. Într'o đii veni în pește un tinăr înalt, bine făcut, cu păr blond, față frumoșă și de-asupra buzei superioare mija o mustăcióră neagră, ca péna corbului. Tinera femeia într'atât îi plăcu de frumosul tinăr, încât uitând și pe răsosatul ei soț, și promisiunea dată și inscripția de pe mormânt, se hotări să se mărite....

Tóte fură gata de nuntă. În pređia nuntei își aduse aminte de inscripția de pe monument, și ca aceea inscripția să nu o deé de minciună, trimise după sculptor și îi porunci, ca la inscripția de pe monument, tot cu litere mari aurite să mai adaugă la urmă și cuvântul SINGURĂ.

Așa se și întâmplă. Când mergeau la cununie se putea ceti pe monument cuvintele: *Perdere ta atât de mult mă dore încât nu mai pot trăi singură!* Astfel se împliniră cuvintele răsosatului soț, și tinera femeia scăpă și de gura lunei prin cuvântul aduas în urmă.

Blașiu, Ianuarie 1897.

O. P.

Musica și animalele.

Câne vorbitor. — Elefantul și musica. — Părerile învetaților. — Păianjenul și Bershome. — Inchcere.

În volumul său despre psihologia animalelor, Scheislin dăce, că s'au dresat câni, cari repetau unele cuvinte. Acesta să confirmă mai mult diň raportul lui Leibnitz, raport, care se află în istoria academiei de sciințe din Paris pe anul 1715. Éta ce se dăce în acel raport: Într'un sat aprópe de Zeitz (provincia Meissen), Leibnitz a întelnit odată un câne țărânesc de o mărime potrivită cu o căutătură expresivă, care scia să vorbescă. Cum credeți, că s'a întâmplat fenomenul acesta? Fórte ușor: un băiat de țeran a observat odată, că acel câne, care era al tatălui său, țipa une-ori anumite tonuri, care seméneau mult a cuvinte germane; băiatul, deștept, și-a pus în gând să se folosescă de acest dar al cânelui său și l'a învetaț în vr'o două luni peste trei-deci de cuvinte, ca: ceaiu, cafea, ciocoladă, carne, iute etc.

Câni eschimoșilor posed extremul contrariu: sunt muți.

Elefantul iubesc musica și învetaț fórte ușor să se legene în tact. Acesta este unul din deliciile sale deosebite. Buffon în opul său vorbesce de un concert dat în grădina zoologică din Paris la anul 1798 pentru a studia efectele musiceii asupra unui elefant de acolo, și éta ce curios lucru a aflat: O melodiă simplă a unei vio-line se párea că-i face mare plăcere; variațiunile nu le băga în sémă ca și o arie de bravură a lui Mansigny, care l'a lăsat rece cu desêvêrsire, neproducend-i nici-o impresiă. Din tot ce s'a cântat i-a plăcut mai cu osebite, acestui ciudat diletant, bu-

Fără frac, cu cilindrul armoniică și fără de aceea înfruntat cu atăta cruđime de mai marele!...

Nu sciu, ce putea să se întâmple cu mine, decă nu mă lua cu vorba soția mea, iubita mea Săftică, tovarășul nedespărțit al bucuriilor și al necazurilor mele.

„Nu fi așa de supérat“, imi dăce ea dênse. „Nu te da cu totul necazului, căci așa e lumea acésta. Dumneđeu ne supune la felurite încercări. Adu-ți aminte de bietul Iov din Scriptură, câte a pierdut, câte a suferit, și în cele din urmă tot nu l'a lăsat Dumneđeu, ci a întors éráși réul spre bine“.

Nu e vorbă, în cât-va a și avut dreptate neprețuita mea jumătate, dăr numai în cât-va. Căci veđi lucrul naibei!... Aceeași Scriptură, care în Testamentul vechi ne spune despre satisfacția dată dreptului Iov, mai târđiu, în Testamentul nou, ne citéză vorbele Mântuitorului din pilda cu talanții, în care se dăce: „Că tot celui ce are, ise va da și îi va prisosi; érá dela cel-ce n'are, și ceea-

ce 'i se pare că are, 'i se va lua dela dênsul“.

Față cu mine au avut dreptate améndoúé testamentele.

Ce e drept, șeful meu a doua đii după nenorocita visită și-a cunoscut greșala și m'a rugat de iertare pentru asprimea, cu care mă tractase; dera de altă parte, cum am spus mai sus, paltonul meu pierdut a fost și pierdut a rémas.

Ba în cele din urmă încă o istorie aprópe tot așa de bôcănă. La câte-va đile, când îi spui lui Hagi Vasile, ce s'a întâmplat cu parisêrul său, dênsul nici una nici două, fără: să-i plătesc pâlêria!

„Dér bine, singur spuneai, că nu mai porți „urloiul“, și ai auđit cu urechile d-tale, că cocóna Zoita avea de gând să pue cloca în el, să clocescă“.

— „Asta e tréba noastră!“ mă intrerupse Hagiul, pe care eu îl ținuserm până acum de omul cel mai pacinic din lume. „Decă am făcut o glumă, asta nu te îndreptătesce pe d-ta să-mi prăpădesci bunătate

de pâlêrie, care m'a ținut aprópe 10 fl!“

Și n'am putut scăpa de el, până nu i-am întors jumătate prețul afurisitului de parisêr.

De atunci m'am jurat, că nici haină străină nu mai îmbrac, dăr nici visită la ministri nu mai fac, de ar veni în orașul nostru întreg consiliul ministerial.

F. S. Deși nu mai am aprópe nici o nădejde, că voiú mai afla vre-odată paltonul pierdut, totuși dau de scire și pe acésta cale, că acela care'l va găsi (paltonul meu poartă inițialele S. P. și firma lui Forfecescu), să binevoiască a mi'l trimite la locuința mea: Strada Nécazului, Nr. 13. Răsplata va fi „parisêrul“ lui Hagi Vasile și cutia cu lacul, ce-a mai rémas. Afară de aceea, decă se invoiesce, „afiătorul cinstit“ va fi primit ca naș la a două-spre-decea odraslă, de cum-va ni-o va dărui D-đeu.

Visul voluntarului

de Ion Irim Radovici, suboficer la Regimentul 6 de Roșiori.

Aș vrea s'am lance, sabie, pușcă
Și-o uniformă de Roșior,
Ș'un cal ca vântul,
Iute ca gândul,
Nebun și ager la picior.
Să merg cu el,
In crunt resbel.
Să 'ntâmpin, mórtea în a mea cale
Să trec prin rënduri,
Ca negre gânduri,
Să sting, viețele dușmane.

Și 'n luptă, cruntă, să 'not în sânge,
Cu-al meu tovarăș, nedespărțit,
Apărând, țara să-mi dau vieța,
Ásta e scopul, de mult dorit.
Glontul în fugă,
Atunci m'ajungă
Și fericit muri-voiu eu
La ai mei tovarăș
Voiu dăce iarăș:
Copii! nainte cu Dumneđeu!
Sub crucea albă, al meu cadavru,
Va zăce în câmpul victorios,
Și-a mele fapte, vor fi descrise,
Din vârful crucei și până jos.
Scii camarade,
Iubite frate,
Scii cine zăce, sub petró aici?
E neînvinșul,
E 'n lupte — aprinsul,
Toți îl cunoscem.... e....

cata „Charmante Gabrielle“, executată cu un buciom. Acastă bucată elefantul a ascultat-o cu cea mai mare atențiune, legându-se pe picidre. Impresia a fost atât de mare, că în două rânduri și a virat trompa în tubul buciomului și a supt aerul de acolo cu atâta plăcere, că era aproape să înăbușe pe bietul cântăreț; ăr când acesta a sîrșit cântecul, elefantul l'a bătut cu trompa pe spinare, un fel de aplause — probabil.

După experiențele lui Everard Home (1823), elefantul simte înclinare numai pentru tonurile de jos; el pune preț mai mult pe buciom și pe piano, singurele instrumente din lume, după densul, care pot să delecteze pe un elefant și să-l facă a se gândi la frageda lui copilărie. — Leul, din contră, după acest autor, are înclinație numai pentru tonurile înalte, din care cauză nu poate suferi cântecul cocoșului. Șorecele are și el gust musical. Archer povestese, că a prins un șorece prin melodia unui flaut.

Plutorch și Pliniu ne spun o mulțime de anecdote, despre simțul musical al animalelor. Din atichitate este cunoscut mitul lui Arion și al delfinului său, mit, care a dat lui Schiller materie pentru una din baladele sale cele mai frumoase.

Chateaubriand istorisește și el o întâmplare, la care a asistat, în luna Iunie 1796. Pe când se afla într'un cort în Canada de sus, a vădut înăuntru un șerp de o mărime colosală, care se numese *Stryx Boa*. Unul din însoțitorii lui Chateaubriand nu și-a pierdut de loc cumpătul, a scos flautul dela brâu și a început să cânte. Șerpele s'a încolăcit, a devenit atent și încet încet a fost scos afară și în urmă omorit. Șopirlele de-asemenea au înclinație spre concertele simfonice.

Dragostea de musică a paianjenului este erăși bine cunoscută. Michelet ne povestese, că renumitul violinist Bershome avea un asemenea paiangen în casa lui, care îi asculta cu atențiunea cea mai încordată, bucățile, ce le execută. Densul o scia acăsta, căci îl vedea mai în tot-deuna urcat pe umarul său. Pentru Bershome, acel paiangen, era o lume întregă de ascultători.

Odată a intrat fără veste mama lui vitregă și, vădend paianjenul pe umarul fiului său, a scos papucul și l'a omorit. Sermanul! a plătit scump gustul lui de musică, dér și Bershome din acastă cauză a fost bolnav trei luni și era aproape să móră.

De unde vine puternica impresiune ce are musica asupra ființelor? Prin ce afinitate secretă deșteptă ea pasiunile noastre? Musică este un simbol al mișcării și, mai mult încă, ea însăși e o mișcare.

Tonurile influențază direct asupra sistemului nervilor, punend fibrele nervilor sensibili în oscilațiune, și astfel se produce acea dispozițiune a inimei, care corespunde formei de mișcare exprimată prin musică.

Veselia este caracterisată printr'o melodie ușoră și voioasă, seriositatea printr'o melodie solemnă, ăr mânia printr'una puternică, vehementă.

Aceste note caracteristice corespund atât mișcării corpului nostru, cât și mișcării ideilor noastre; tóte sunt strins legate, ăr în acastă reciprocitate a impresiunilor, simțurilor, a dispozițiunii spiritului și a manifestărilor voinței, există cauza influenței, ce exercită musica asupra ființelor. („Lib.“)

MULTE ȘI DE TOATE.

Cel mai scump mormânt.

Cel mai scump mormânt, ce se află, este mormântul lui Mohamed. Petrile scumpe, diamantele și alte podóbe numai pentru înfrumșetarea mormântului, prețuesc 40 de milioane mărci.

O „Inmormântare albă“.

În Montreal din Canada muri o copilă tinără ca de 15—16 ani, care era foarte evlaviósă. Ea stărui foarte mult înainte de a

muri, ca la înmormântarea ei tóte obiceiurile și îmbrăcăminte preoților să fiă numai în colorile, ce semnifică credința și speranța.

Dorința copilei s'a și împlinit cu tótă pietatea. Cosciugul copilei era alb. Biserica, în care a prohodit'o, a fost împodobită cu flori ca în serbătorii mari; copii de școlă au asistat la înmormântare îmbrăcați în haine de serbătoru cu flori albe în mână ca dar mortului. Toți, cari au asistat la înmormântare, n'au vorbit alta, decât despre credință și speranță, ăr plânsetele și bocitul au fost încunjurate cu totul.

Nou soi de ómení.

Căți-va oficeri ruși și danezi au aflat în călătoriile lor științifice prin Pamir un soi de ómení, cari se închină focului.

Ei sunt de statură mică, se pot numi pitici. Chiar și animalele domestice, ce ei le cultivă, sunt mici. Așa de exemplu boii lor sunt ca măgarii din Europa, măgarii ca câinii, ăr oile abia sunt în mărimea cățelilor dela noi.

Piticii acăstia sunt foarte fricoși, de aceea necontentit pribegesc prin munți, ascunđându-se prin scorburi și alte locuri retrase și ferite.

din viața lor familiară însemnăm următoarele: ca monedă de schimb (ban) folosesc țesăturile. Bărbații își vënd unul altuia femeile pentru câte 5—6 boi séu oi. Ei au și preoți, cari noptea târziu aprind un arbore, în jurul căruia se adună și-si fac rugăciunile. Când se revarsă de ziua, ei se împraștie care încătrău.

Asupra credinței lor, nu se póte dice nimic cu siguritate. Se crede însă, că nu se închină focului ca element al naturii, ci unui spirit mai înalt, care după a lor credință trăesece în foc. Acăsta s'a dedus din împrejurarea, că un oficer danez, prindend un astfel de pitic și aprindend un foc mare; piticul se apropiă de foc, isbugnind într'un ris puternic și cu un avént se aruncă în mijlocul focului. El muri înainte de ce oficerii i-ar fi putut da ajutorul de lipsă. De aci se vede, că el voios s'a aruncat în mijlocul focului în credință, că spiritul, căruia îi se închină, îl va mântui de sclăvia, la care el se credea condamnat.

Căendarul săptămânei.

IANUAR. are 31 zile. GERAR.

Zilele	Călend. Iul. v.	Călend. Gregor.
Dum.	19 2 P. Mac. Egipt.	31 Petrus Nolan
Luni	20 † C. P. Eften. m.	1 Febr. Ignat
Marti	21 Cuv. Păr. Maxim	2 Intr. Is. Cris.
Mer.	22 Sf. Apost. Timot.	3 Blasius
Joi	23 Sf. Ierem. Clem.	4 Veronica
Vin.	24 C. Maica Xenia	5 S. M. Agata
Sâm.	25 † Sf. Grig. Teol.	6 Dorotea

Cursul la bursa din Viena.

Din 28 Ianuarie 1897.

Renta ung. de aur 4%	122.20
Renta de coróne ung. 4%	99.25
Impr. cáil. fer. ung. în aur 4 1/2%	123.60
Impr. cáil. fer. ung. în argint 4 1/2%	101.70
Oblig. cáil. fer. ung. de ost. I. emis.	120.50
Bonuri rurale ungare 4%	97.65
Bonuri rurale croate-slavoae.	98.—
(raprum. ung. cu premii)	152.50
Losuri pentru reg. Tisei și Segedin.	140.75
Renta de hárție austr.	102.—
Renta de argint austr.	102.20
Renta de aur austr.	123.20
Losuri din 1860	145.50
Actii de ale Băncei austro-ungar.	963.—
Actii de-ale Băncei ung. de credit.	412.—
Actii de-ale Băncei austr. de credit.	375.25
Napoleondori	9.51 1/2
Mărci imperiale germane	58.70
London vista	119.75
Paris vista	47.50
Rente de coróne austr. 4%	101.15
Note italiene	45.05

Cursul pietei Brașov.

Din 29 Ianuarie 1897.

Bancnote rom. Cump.	9.44	Vënd.	9.48
Argint român. Cump.	9.41	Vënd.	9.43
Napoleon-d'ori Cump.	9.47	Vënd.	9.50
Galbeni Cump.	5.60	Vënd.	5.63

Ruble rusesci Cump.	126.—	Vënd.	—
Mărci germane Cump.	—	Vënd.	—
Lire turcesci Cump.	—	Vënd.	—
Scris. fonc. Albina 5%	100.75	Vënd.	101.75

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 29 Ianuarie st. n. 1897.

Măsura séu greutatea	Calitatea.	Valuta austr.	
		fl.	cr.
1 H. L.	Grăul cel mai frumos	6	—
"	Grău mijlociu	5	80
"	Grău mai slab	5	50
"	Grău mesteac	3	60
"	Săcară frumosă	3	80
"	Săcară mijlocie	3	55
"	Orz frumos	3	50
"	Orz mijlociu	3	30
"	Ovės frumos	2	60
"	Ovės mijlociu	2	20
"	Cucuruz	3	50
"	Mălaiu	4	—
"	Mazăre	8	—
"	Lințe	10	50
"	Fasole	6	—
"	Sămēnță de in	8	—
"	Sămēnță de cânepă	8	—
"	Cartoff	—	75
"	Măzriche	—	—
1 kilă	Carne de vită	—	44
"	Carne de porc	—	48
"	Carne de berbec	—	—
100 kil.	Séu de vită prospēt	21	—
"	Séu de vită topit	32	—

Proprietar: **Dr. Aurel Muresianu.**

Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Convocare.

Reuniunea de împrumut și păstrare „SPERANTIA“ va ține a XII-a adunare generală ordinară în Borgoprund la 28 Februarie 1897 la 3 ore p. m.

Obiectele:

1. Censurarea rațiunilor, statuirea bilanțului și împărțirea dividendelor.
2. Propunerile direcțiunii și ale consiliului de inspectiune.
3. Restaurarea direcțiunii conform § 30 din statute.
4. Alegerea consiliului de inspectiune.
5. Propunerile membrilor.

Pentru cazul, când la acest termin nu s'ar aduna membrii de-ajuns în înțelesul statutelor, tot prin acest anunț se convocă a doua adunare generală pre 10 Martie 1897 la 4 ore p. m.

Borgoprund, în 28 Ianuarie 1897.

Dr. N. Hanganutiu,
directorul reuniunii.

Nr. 853—97.

PUBLICAȚIUNE.

Joi în 18 Februarie a. c. la 10 ore înainte de prând, se va ține la oficiul orășenesc economic o pertrac-tare scripturistică de oferte asupra furnisării albiturilor, vestmintelor, încălțăminte și a altor articole recerivere pentru institutul orășenesc de infirmii în suma preliminară de 579 fl. 44 cr. precum și asupra furnisării îmbrăcăminte servitorilor orașului și a pădurarilor cu suma preliminară de 2894 fl.

Ofertele scripturistice provēdute cu timbrul de 50 cr. și cu vadiu de 5%, cari se pot refera séu asupra întregii furnisări din obiectele amintite séu numai asupra singuraticelor sorte și cari au ca să conțină dechiaratiunea, că oferentului i sunt cunoscute condițiunile do oferte și că se supune lor necondiționat, au ca să se ascernă cel mult până la 10 ore a amintitei zile la amintitul oficiu.

Conspectul asupra obiectelor pentru furnisare și condițiunile de

oferte se află la același oficiu în decursul órelor de oficiu spre esaminare.

Brașov, 23 Ianuarie 1897.

1171,1—1

Magistratul orășenesc.

Nr. 1006—1897.

PUBLICAȚIUNE.

Lucrările și furnisările dela diferitele despărțeminte administrative ale orașului Brașov se dau, pentru timpul din 1 Aprilie 1897 până la 31 Martie 1899. Joi în 25 Februarie 1897 înainte de pranz la 10 ore la oficiul orășenesc economic pe cale de oferte. Ofertele scripturistice, provēdute cu timbru de 50 cr. au ca să conțină cautiune de 50% și anume:

- Pentru lucrările măestrilor de clădit o cautiune de . . . 300 fl.
- Pentru lucrările pietrarilor o cautiune de . . . 120 fl.
- Pentru lucrările dulgherilor o cautiune de . . . 300 fl.
- Pentru lucrările acoperitorilor cu țigle o cautiune de . . . 50 fl.
- Pentru lucrările tinichegiilor și ferestrarilor o cautiune de 50 fl.
- Pentru lucrările măsurilor o cautiune de . . . 200 fl.
- Pentru lucrările lăcătușilor o cautiune de . . . 200 fl.
- Pentru lucrările vâpsitorilor o cautiune de . . . 50 fl.
- Pentru lucrările pardositorilor o cautiune de . . . 300 fl.
- Pentru lucrările mașiniștilor o cautiune de . . . 30 fl.
- Pentru lucrările furnisatorilor de fer o cautiune de . . . 50 fl.

Ofertul are să conțină dechiaratiunea, cumcă condițiunile de oferte cari de-altcum se află în decursul órelor de oficiu la oficiul orășenesc economic spre esaminare — îi sunt cunoscute oferentului și că se supune lor necondiționat. Pe lângă condițiunile de oferte zac spre esaminare și regulativele și prețurile de tarifiă.

Brașov, 23 Ianuarie 1897.

1172,1—2

Magistratul orășenesc.

Nr. 1070—1897.

Publicațiune.

Se provocă toți posesorii de câni de pe teritoriul orașului Brașov, ca, spre scopul conscrierii cânilor pe an 1897, se ia dela oficiul orășenesc de dare până în 2 Februarie a. c. în primire foile de insinuare și provēdute cu datele recerivere, să le reascernă aceluiași oficiu cel mult până în 10 Februarie a. c.

Pentru acei posesori de câni, cari nu pot scrie, se provēd foile de insinuare, pe temeiul informațiunilor lor verbale, de cătră oficiul orășenesc de dare cu datele recerute.

Acei, cari în decursul anului ajuns în posesiunea unui câne, se îndatoréză, ca pe basa foiei de insinuare se arate în decursul a 3 zile oficiului orășenesc de dare, că posedă câne.

Intrelăsarea insinuării cânilor se pedepsece în sensul statutului de câni cu pedepsa dela 50 cr. până la 50 fl., séu cu arest corespundător.

Brașov, 20 Ianuarie 1897.

1163,2—2

Magistratul orășenesc.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

Sunt a se adresa subscrisei administrațiunii. În cazul publicării unui anunț mai mult de odată se face scăgēmēt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-ori.

Administr. „Gazeta Trans.“

De arândat Muntele Sântilie

din județul Prahova (România), proprietate a Bisericii Sf. Nicolae din Brașov (Scheiu) prin licitațiune cu oferte, care se va ține la Biserica proprietară **Duminică în 26 Ianuarie 1897 st. v. la 10 ore a. m.** Ofertele însoțite de 10% din suma oferită ca vadiu se vor înainta până în ziua amintită la 10 ore, subsemnatului comitet parochial.

Comitetul parochial al Bisericii Sf. Nicolae din Brașov (Scheiu).

David Almășan,
președinte.

Arseniu Vlaicu,
secretar.

1165.3—3

Tipografia de Typuri
Cauciuc orig. American cum și Stampiglii și sigile comandați direct la fabricant

Stampiglien- und Typen-Fabrik
Wien, Stadt, Adlegasse 14.

Tipografia de Typuri cu utensiile pentru tipărituri se potrivește și pentru cadouri de anul nou.

m. 80 Typuri fl. 1.20 m. 130 Typuri fl. 2.--
" 100 " " 2.50 " 225 " " 3.--
" 315 " " 3.75 " 890 " " 4.50

Perințe cu vopseli mărimea:

6 x 4—30 cr. 9 1/2 x 5—40 cr.
11 x 7—60 cr. 16 x 8—90 cr.

ce nu convine se primesce retour.

Prețurile en gros gratis și franco.

Se caută agenți.

1128.8—10

FARMACIA

cu o daravere de 14,000, într'un oraș mai mare din Transilvania, cu o fabrică de sodă **este a se vinde** pe lângă condițiuni favorabile. Se poate preda imediat.

Informațiuni detaliate la Administrațiunea toii noastre.

3—5.

Mașini de cusut Wertheim cu împunsătură dublă.

Cadou potrivit de Crăclun fabricat german de clasa primă.

Pentru casă și meseriași liferez loco **Viena** în tota monarchia Austro-Ungară.

Mașină de picior
braț înalt.

fl. 35.50

Mașină de mână
braț înalt.

fl. 31.50

Mașini cu corabante rotunde.

fl. 49.—

Timp de probă
30 zile.

Garanție
5 ani.

Orice mașină, care în durată de 30 zile nu se va dovedi de bună, o primesc înderēt pe spesele mele.

Prețul curant și mostre cuate stau la dispozițiã

Casa de export Mașini de cusut

Louis Strauss,

firma protocolată la tribunal comerç.

Liferantul reuniunii a amploiaților de stat.

Wiena, IV., Margarethenstrasse

„Nr. 12 b/e.“ 1128.4—5.

Ajutor grabnic și sigur

pentru

SUFERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul cel mai bun și eficace pentru menținerea sănătății, curățirea sucilor și a sângelui și pentru promovarea unei mistuirii bune este deja pretutindenea cunoscutul și plăcutul

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acest balsam preparat cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și tămăduitoare se dovedește ca foarte folositor în contra tuturor greutăților de mistuire a celi de stomach, lipsa de apetit, rigăzei, congestiunilor, haemorhoidelor etc. etc. În urma eficacității sale a devenit acest balsam acum un singur și dovedit **medicament de casă popular.**

Sticla mare costă 1 fl., mică 50 cr.

Mii de scrisori de recunoștință stau la dispozițiã!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, faceți pe fiecare atenți, că fără-care sticlă cu **Dr. Rosa's Lebens-Balsam**, care singur numai de mine este preparat după receta originală, este învelită în hârtia grosă albastră, care poartă în lungul ei inscripțiã: „Dr. Rosa's Lebens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3“ în limba germană, boemă, ungară și franceză, și cari sunt provădate cu alăturata marcă a fabricii luată sub scutul legal.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabil se poate procura numai în

Depositul principal al producătorului

B. Fragner,

Farmacia „zum schwarzen Adler“ Prag 205—3.

În **Budapesta**: la farmacia I. von Török.

Tote farmaciile din **Brașov**, precum și tote farmaciile mai mari din monarchia Austro-ungară au depositat din acest balsam de viață.

Totul de acolo se poate avea:

Alifa de casă universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

un medicament sigur și prin mii de scrisori de mulțămire recunoscut în contra tuturor inflamațiunilor, rănilor și umflăturilor.

Acesta se întrebuintează cu succes sigur la inflamațiuni, la stagnațiunea laptelui și întărirea țitelor cu ocazia nea iutărării copilului, la abscese, ulcere, pustule cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariți, ulcerațiuni la degete, la întăriri, umflături, tumore glandulelor limfatice, lipome etc. — Tote inflamațiunile, umflături, întăriri se vindecă în timpul cel mai scurt; la casurî luse, unde s'a formată deja puroiu, absorbă buba și o vindecă în timpul cel mai scurt fără dureri.

În cutiøre á 25 și 35 cr.

Fiți atenți!

De-ore-ce alifa de casă universală de Praga se înveteză foarte desu, faceți pe fiecare atenți, ca singur numai la mine se prepară după receta originală. Acesta este numai atunci veritabil, decât cutiørele din me-au galbinu, în cari se pune, sunt înfășurate în hârtia roșie pe care se află tipărită în 9 limbi explicațiunea cum se întrebuintează, împachetate și în cartone vinete, — cari sunt provădate cu marca fabricii de mai susu.

Balsam pentru auđ.

(Gehör-Balsam)

Cel mai probat și prin multe încercări cel mai temeinic medicament pentru vindecarea auđului greu și spre relobinderea auđului perdut. **1 Flacon 1 fl.**

Fabricanților de Liqueur și acelora, cari vor să devină fabricanți, le oferes Specialități de Esenze,

cari sunt culante și aduc câștig.
Arangement complet de fabrici de Liqueur.

Prospecte și nota prețurilor franco.

Carl Philipp Pollak

fabrică de specialitate
de Esenze.

PRAG, Mariengasse Nr. 18.

1165.2—20.

O specialitate naturală neprețuibilă

este apa minerală alcalin-acidă bicarbonată

Isvorul „MATILDA“ de Bodok,

care după experiențele făcute sau dovedit ca o apă medicinală prea eficace și plăcută, mai ales: **la conturbări de mistuire, maladiile stomacului, a rinichilor, a beșicii udului și ale organelor respiratoire etc.**

Borviz de primul rang

care prin limpezitatea sa rară și prin conținutul său mare în acid carbonic natural — de un gust și efect prea plăcut și binefăcător — va îndeplini chiar și pretensiunile cele mai delicate, ca cum nici o altă apă minerală.

DEPOSIT PROPRIU în Brașov: strada Căldărarilor Nr. 68, în **Sibiu, Sighișora și în Alba-Julia:** la D-l. I. B. Misselbacher sen., în **Cluj:** la Segesváry és társai, în **Deva:** la Balog Gyula, în **Orești:** la Németh János.

Cu totă stima:

Administrațiunea isvorului

„MATILDA.“

JOSEF GYÖRGY,

(comit. Háromszék). **Bodok.** (Transilvania).

1025.52—100

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necruțat nici continental european și marea fabrică de argintărie s'a vădit necesită să dăruiască întregul ei deposit în schimbul unei răspiate mici pentru muncă.

Ea sunt imputernicit să îndeplinească acest mandat.

Eu trimit: prin urmare ori cui, fără bogat, ori sărac, următoarele

6 cupe fine de masă cu lamă veritabilă engleză,	1 unguță de argint pentru lapte patent american,
6 furculițe de argint patent american dintr'o bucată,	2 ciocanele de argint pentru spart ouă, patent american,
6 linguri de argint patent american,	6 cesti Victoria englezesci,
12 lingurițe de argint pentru cafea patent american.	2 candelabre de masă,
1 lingură de argint pentru supă patent american,	1 strecurătoare pentru ceai,
	1 zaharniță,

44 bucăți la un loc fl. 6.60.

Tote cele 44 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatel de fl. 6.60. Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează culoarea argintului 25 de ani, deștie ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, ca acest inserat **nu e șarlataniã**, mă simt îndatorat în public, că ori cine, căruiã nu-i convine marfa îi trimit bani înapoi, nimenea însă se nu treacă cu vederea ocașionea acesta favorabilă, de aș procura acesta garnitură pomposă, care cu deosebire se potrivește pentru

DAR de NUNTĂ și CADOURI OCASIONALE.

Depou numai la **A. HIRSCHBERG-S**

Haupt-Agentur der vereinigten amerik.

Patent-Silber-waarenfabriken.

WIEN, II., **Rembrandtstrasse 19/b.**

Telephon, Nr. 7114.

Se trimite numai cu rambursă postală seu cu trimiterea sumei înainte.

Praful de curățit aceste obiecte 10 cr.

Veritabil numai cu marca:

Estras din scrisorile de recunoștință.

Sunt foarte mulțămīt cu trimiterea garniturii, și s'emi mai trimiți încă o garnitură de 44 bucăți de argint patent american cu rambursă. Bozovics, comit. Krassó Szórény 18/7. 1896.

Keresztes Sándor, fisolgábirau. 1159.2—5

Pilis, 24 Aug. 1896. Comit. Pesta.

Cu garnitura sunt foarte mulțămīt. Vă rog a trimite și cumnatei mele **Baronesa Nyári nasc. de Somogyi** în Szanto, trei garnituri.

Baron Julius Nyári.